

DATORER

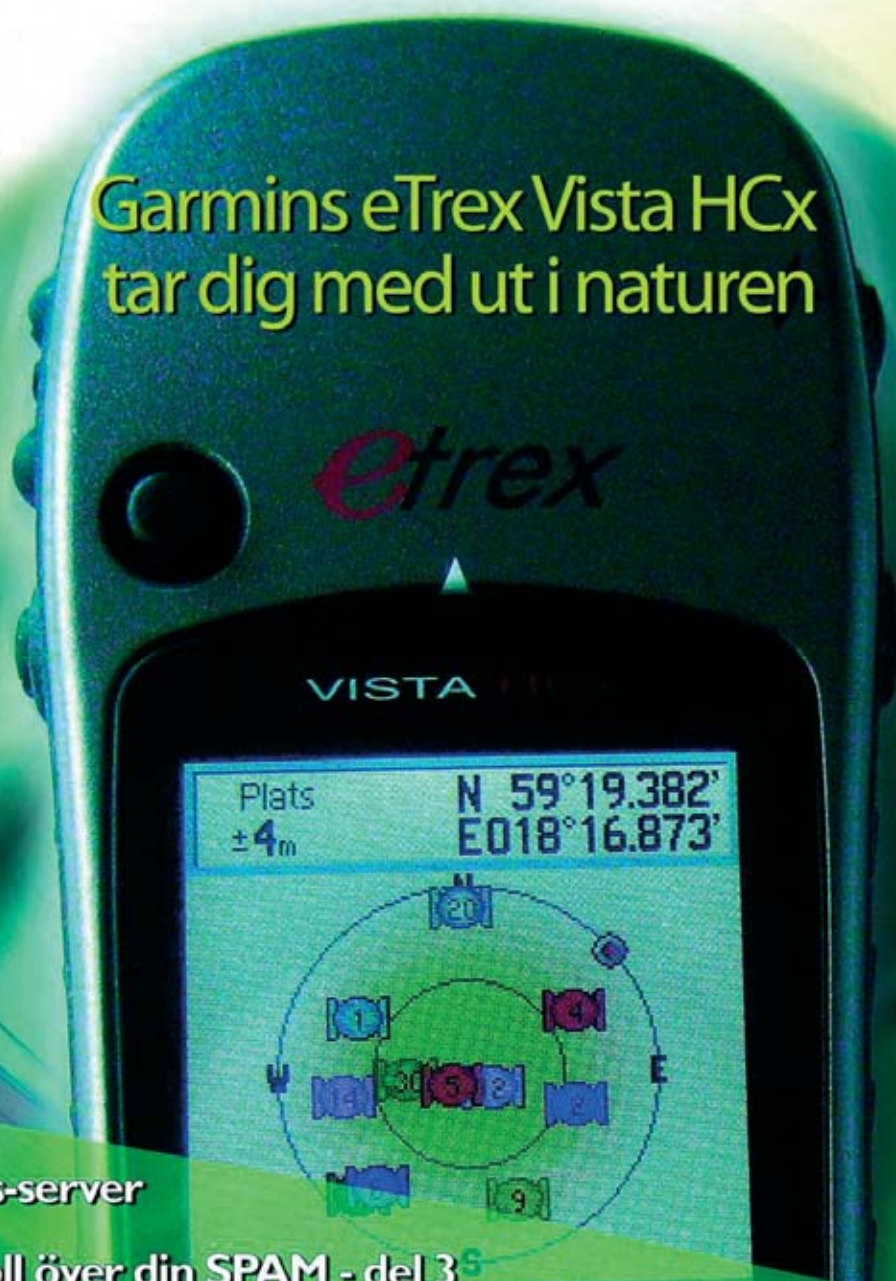
PROGRAM

NÄTVERK

ABC BLADET

ABC-klubbens medlemstidning Grundad 1980 Nr 3/4 2007 Pris 65 kr

Garmins eTrex Vista HCx
tar dig med ut i naturen

Ny Windows-server

Ta kontroll över din SPAM - del 3

Nagios - klubbens nya systemövervakare

Hämtning av Windows-uppdateringar "offline"

En bootbar USB-sticka -den ultimata filräddaren

Rapport från det extrainsatta årsmötet den 11 september

ABC-bladet utges av ABC-klubben
och utkommer 4 ggr/år.

Ansvarig utgivare

Bo Saltorp <7585>

Redaktionen

Elisabeth Sporrang <10892>

Anders Höglin <10216>

Peter Nermander <8130>

Erik Nyman <9520>

Sven-Erik Svensson <4394>

Sven Wickberg <1384>

Chefredaktör

Elisabeth Sporrang <10892>

Webb och e-post

Webbplats: www.abc.se

Telnet/SSH och ftp: sun.abc.se

Kansliet: kansli@abc.se

ABC-bladet: red@abc.se

Postadress

Box 14 143 167 14 Bromma

Telefon Klubblokalen/kansliet:

08-80 17 25

(säkrast tisdagskvällar)

Styrelsen

Ordförande: Thomas Green <8509>

Vice ordf: Claes Tullbrink <6083>

Kassör: Tommy Florstedt <5833>

Ledamot: Eric Rowley <9880>

Ledamot Jan Roos <11120>

Valberedningen

Sammanställande

Allen Ristovic, <8646>

Ledamot Johan Person <2397>

Ledamot Anders Höglin <10216>

Avgifter

Medlemsavgift 300kr/kalenderår

Bankgiro 5986-2169

Org.nr: 802010-8174

Innehållet lagras och publiceras
elektroniskt.

För obeställt material ansvaras ej

Innehåll

Rapport från det extrainsatta 4
årsmötet den 11 september med förslag
om stadgeändring

Klubbens stadgar i sin helhet 6-7

Vad gör en styrelse i en förening 8

Ny Windows server 8

Nagios 9-10
klubbens nya systemövervakare

En bootbar USB-sticka 10-12
Den ultimata filräddaren.

Lite om kantlinjer i word 12

Anders Franzen tar oss med på 13-17
en tur med sin GPS

Hämtning av Windows 18-21
uppdateringar "offline"

Ta kontroll över din SPAM - del 3 22-26

Tryck och distribution:

Botkyrka Offset

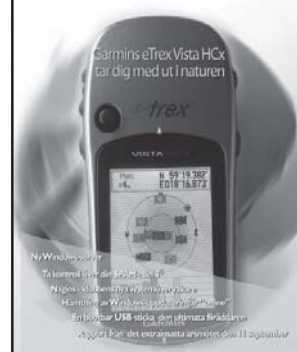
Utgivningsbevis: 12027

Botkyrka Offset

ISSN: 0349-3652

Manusstopp till ABC-bladet nr 1-2008
är den 30 februari
Materialet skickas till red@abc.se

Omslagsbilden
Johan Sporrang

Hejsan!

Jag har en dålig och en bra nyhet. Den dåliga är att det sista numret av bladet "tyvärr" blir ett dubbelnummer.

Den goda är att ABC-bladet inte kommer att läggas ned.

Med ordet "tyvärr", så vill jag personligen att det ska dimpa ner 4 st intressanta blad i lådan på ett år. Men tiden blev för knapp då redaktionen återuppstod så sent som i slutet av november.

Det blev lite för stressigt känner jag nu. Att hoppa in så här sent på året med en förutsättning att bladet ska komma ut innan årets slut sprack som vi nu kan konstatera.

Jag hade inte räknat med att det skulle bli fullt hus här hemma. Sonen kom från Australien och dottern från Grekland. Julen stod för dörren och det skulle bakas, göras godis, pysslas och alla andra uppgifter man drar på sig för att göra julfint och få julstämning. Helt hysteriskt, men likväl så tycker jag om det.

Jag gillar Julen med knäcken, skinkan, ljusen, pepparkakorna och allt julpynt. Och det viktigaste av allt. Att familjen äntligen kan samlas och verkligen få rå om varandra.

Ändå är jag nöjd att bladet kan ges ut och slippa läggas ned.

Som ni nu redan förstått så blev jag utsedd som chefsredaktör då Johan Persson avsagt sig den rollen.

Bo Saltorp är ansvarig utgivare för bladet från och med 2008.

Några från gamla redaktionen är kvar och vi kommer tillsammans att göra vårt bästa för att ni medlemmar ska få ert ABC-blad i lådan 4 ggr detta år. Utgivningsplanen finns på sidan 7.

Om bladet ska kunna leva vidare beror till största delen på er medlemmar. Vi är beroende av att ni är aktiva och skriver artiklar, kåserier, recensioner. Ni kanske har några tips som ni vill dela med er utav. Kanske ni undrar över något eller har en fråga. Tveka inte utan skriv till red@abc.se så lovar jag att publicera det till nästa nr. Om allt är inom de lagar och förordningar som gäller för publicering av en föreningstidning vill säga.

En god fortsättning på året önskas. / Elisabeth <10892>

Information om årsmötet 2008

Årsmötet kommer att hållas lördagen den 15:e mars. Lokal meddelas senare.

Motioner ska vara styrelsen tillhanda senast den 31 januari 2008. Skicka helst motionen med e-post till styrelsen@abc.se.

Slutlig version av samtliga handlingar som ska behandlas på årsmötet kommer att finnas tillgängliga på klubbens webbsidor den 1:a mars 2008.

Den sista och färskaste versionen av kallelsen kommer att skickas till din e-postadress här i klubben senast den 1:a mars 2008.

Stadgarna medger numera att medlemmar deltar i årsmötet på distans. Dock finns ännu ingen teknisk lösning framtagen för detta i klubben. Därför är det synnerligen angeläget att ni som är intresserade av detta engagerar er i frågan och ser till att det realiseras. En sådan lösning måste vara helt klar och avstämd med styrelsen före den 1:a mars.

Välkommen till årsmötet den 15:e mars 2008!

Styrelsen

Nya stadgar

Den 11:e september samlades en tapper skara medlemmar till extra årsmöte i klubblokalen. Mötet sammankallades för att besluta om styrelsens proposition för uppdatering av stadgarna.

Någon revolutionerande förändring var inte aktuell, utan det handlar till största delen om strukturering, införande av vissa definitioner samt formaliseringar av hur verksamheten de facto har bedrivits sedan de förra stadgarna antogs för tio år sedan. Stadgar är något av en färskvara och de bör ses över med jämna mellanrum.

Den viktigaste förändringen är att det numera finns möjlighet att ordna med årsmötesdeltagande på distans. För tillfället är det inte aktuellt att hålla hela mötet virtuellt, även om det självklart är möjligt och fullt tänkbart att göra i framtiden. Än så länge handlar det om att så många medlemmar som möjligt ska kunna följa och även delta i årsmötet via Internet. Fattas bara annat i en datorklubb! Som alltid i en ideell förening beror realiseringen på om de medlemmar som är intresserade också ser till att det blir av. Det är alltså inget som kommer att hända av sig självt. Därför uppmanas ni som vill vara med på nästa årsmöte på distans att engagera er och se till att det genomförs.

Andra stadgeförändringar av formell karaktär som rör årsmöten är att:

- ordinarie årsmöte skall hållas under mars månad. Tidigare årsmöten har oftast hållits i mars. Detta ändrar alltså inget i praktiken.
- skriftlig kallelse per e-post till din e-postadress här i klubben likställs med annan skriftlig kallelse. Detta är mycket viktigt eftersom möjligheten finns fr. o. m. nu att kallelse endast kommer att skickas med e-post och att det är tillräckligt villkor för att årsmötet ska vara behörigen sammankallat.

I praktiken kommer klubben självklart att använda alla tillgängliga kanaler såsom Bladet, ABCKOM, webben, e-post o. s. v. Vill du ha kallelsen till någon annan e-post-adress?

Då får du själv se till att vidarebefordra e-posten.

Hur man gör det beskrivs på klubbens webbsida.

Se Bild .

- årsmöteshandlingar (motioner, resultatredovisning, verksamhetsberättelse m. m.) ska finnas tillgängliga på klubbens webbsidor 14 dagar före årsmötet.

Handlingar som eventuellt ligger utlagda tidigare skall betraktas som preliminära fram till 14 dagar före mötet. Det finns två syften med att lägga ut handlingarna

14 dagar före mötet: dels ska medlemmar kunna förbereda sig i god tid, till exempel för att kunna ta ställning till motioner i lugn och ro, dels ska det

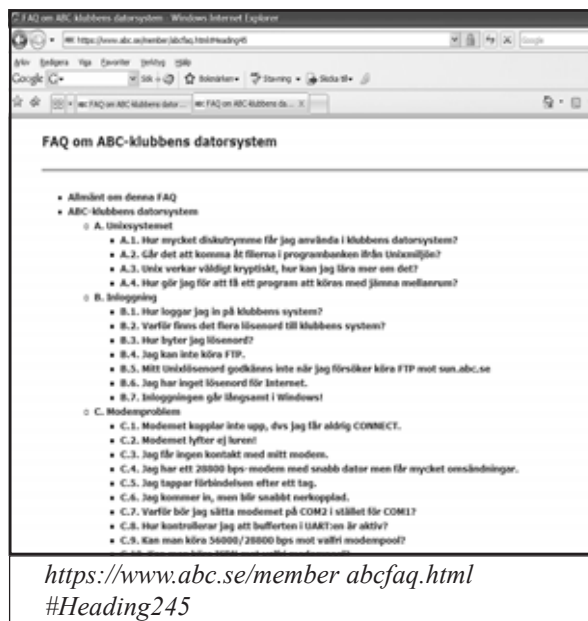
underlätta för den som (eventuellt) deltar på distans.

- motioner ska vara styrelsen till handa senast den 31:a januari. För att behandlas av årsmötet måste motion innehålla ett konkret förslag till beslut som årsmötet kan ta ställning till. En allmän problemformulering utan förslag till beslut kommer inte att behandlas som motion, utan den

kommer istället att diskuteras under punkten övriga frågor.

- vid punkten övriga frågor på dagordningen får inga beslut fattas. Punktens syfte är att ventilerar frågor, svar och diskussioner. Av protokollet ska framgå vilka frågor som diskuterats. Skälet till skärpningen av denna punkt är att ett beslutsförslag är en motion oavsett om det är "förklätt" till övrig fråga eller ej. Därmed skall förslaget föreslås årsmötet i form av en motion, så att samtliga medlemmar får chans att förbereda sig före mötet.

Styrelsen

Klubbens stadgar

Detta är ABC-klubbens gällande stadgar i sin helhet. (Brasklapp: om det finns felskrivningar eller feltryck här så är det den lydelse som protokollförts och finns tillgänglig på klubbens webbsidor som gäller.)

§ 1. Föreningen

Föreningens namn är ABC-klubben. Föreningen har sitt säte i Stockholm.

§ 2. Syfte

ABC-klubben är en ideell sammanslutning av användare av datorer. Klubben skall verka för att tillvarata gemensamma intressen av datorer och datortillämpningar, verka för ökade kunskaper inom dessa områden till nytta, utbildning och nöje.

§ 3. Obundenhet

ABC-klubben är religiöst och partipolitiskt obunden.

§ 4 Organisation

4.1 Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ. Endast årsmötet kan ändra stadgarna.

4.2 Styrelsen företräder föreningen och sköter dess förvaltning under mandatperioden.

4.3 Revisorerna reviderar verksamhet, förvaltning och räkenskaper enligt föreningens stadgar och god revisionssed.

4.4 Valberedningen föreslår kandidater för årsmötets val till förtroendeposter.

§ 5. Definition av perioder

5.1 Verksamhetsår och räkenskapsår är kalenderår.

5.2 Mandatperiod är tiden mellan två ordinarie årsmöten.

§ 6. Medlemskap

6.1 Medlemskap kan vinnas av var och en som sympatiserar med föreningens syfte och som har erlagt den fastställda medlemsavgiften. Medlemskap träder i kraft när medlemsavgiften erlagts. Erlagd medlemsavgift återbetalas ej.

6.2 Till hedersmedlem kan styrelsen utse person som förtjänstfullt främjat föreningen och dess syften. Hedersmedlem erlägger ingen medlemsavgift.

6.3 Medlem som inte har erlagt medlemsavgift inom föreskriven tid avförs ur medlemsregistret, varvid medlemskapet upphör.

6.4 Tak för medlemsavgiftens storlek fastställs av årsmötet. Styrelsen kan besluta om lägre medlemsavgift om föreningens ekonomi så tillåter.

§ 7. Ordinarie årsmöte

7.1 Årsmötet skall hållas årligen, under mars månad. Styrelsen kallar till årsmöte.

7.2 Årsmötet är beslutsförmäktigt endast om skriftlig kallelse har utsänts senast 14 dagar före mötet till samtliga medlemmar.

Kallelse som har utsänts via e-post till medlemmarnas e-postadresser i ABC-klubben likställs med annan skriftlig kallelse. Kallelse skall innehålla redogörelse över vilka frågor som skall behandlas på årsmötet.

7.3 Proposition och motion

7.3.1 Motion skall inges skriftligen och vara styrelsen tillhanda senast den 31:a januari.

7.3.2 För att behandlas av årsmötet, skall motion och proposition innehålla förslag till beslut.

7.4 Möteshandlingar skall finnas medlemmarna tillhanda vid mötet, samt anslås på föreningens webbsidor senast 14 dagar före mötet.

7.5 Beslut fattas med enkel majoritet.

Varje medlem har en röst.

Röstning genom fullmakt är inte tillåten.

7.6 Vid årsmötet har även revisor som inte är medlem i föreningen närvaro-, yttrande och förslagsrätt.

7.7 Mötesdeltagande på distans

7.7.1 Röstning vid distansdeltagande skall gå till på sätt som beskrivits i kallelsen till årsmötet.

Det skall framgå om slutna omröstning på distans är möjlig, eller i annat fall om öppen röstning på distans ska medges också då omröstningen i övrigt är slutna.

7.7.2 Om kallelsen inte reglerar distansdeltagande inklusive röstning på distans beskrivet enligt punkt 7.7.1, kan distansdeltagande ej ske.

7.8 Vid årsmötet skall följande ärenden behandlas:

- 1) Mötets öppnande.
 - 2) Val av mötesordförande.
 - 3) Val av mötessekreterare.
 - 4) Frågan om mötet är stadgeenligt kallat.
 - 5) Val av två justerare, tillika rösträknare.
 - 6) Fastställande av röstlängd.
 - 7) Fastställande av dagordning.
 - 8) Styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska redovisning.
 - 9) Revisorernas revisionsberättelse.
 - 10) Frågan om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.
 - 11) Propositioner från styrelsen
 - 12) Motioner från medlemmar
 - 13) Fastställande av budget inklusive beslut om medlemsavgift för innevarande respektive tak för kommande år.
 - 14) Val av styrelseordförande.
 - 15) Fastställande av antal styrelseledamöter, samt val av styrelse.
 - 16) Val av två ordinarie revisorer samt en suppleant.
 - 17) Val av valberedning om minst tre personer, varav en sammankallande.
 - 18) Övriga frågor. Beslut får ej fattas i dessa frågor.
 - 19) Mötets avslutande.
- 7.9 Endast de i kallelsen angivna ärendena enligt 7.8 får beslutas på årsmötet.
- 7.10 Årsmötet får endast besluta om bifall eller avslag för de förslag som ges i motion eller

proposition. Årsmötet får således inte ändra förslagets formulering före beslut.

§ 8. Extra årsmöte

8.1 Extra årsmöte sammankallas om styrelse, revisorer eller minst 25 % av medlemmarna så begär.

8.2 Kallelse till extra årsmöte skall göras inom 30 dagar efter stadgeenlig begäran inkommit till styrelsen.

8.3 Endast de i kallelsen angivna ärendena får behandlas på extra årsmöte.

8.4 I övrigt gäller samma regler som vid ordinarie årsmöte.

§ 9. Styrelsen

9.1 Styrelsen leder och ansvarar för den löpande verksamheten och angelägenheter i enlighet med föreningens stadgar och anda, samt verkställer årsmötets beslut.

9.2 Styrelsen väljs av årsmötet för en mandatperiod i taget, vilken också avgränsar tiden för styrelsens ansvar. Ansvarsfrihet beviljas för den del av mandatperioden som omfattas av den verksamhetsberättelse och ekonomiska redovisning som har presenterats vid årsmötet.

9.3 Till styrelse skall årsmötet välja en styrelseordförande, samt lägst 3 och högst 10 övriga ledamöter.

9.4 Styrelsen konstituerar sig själv och fördelar därmed ledamöternas uppgifter.

9.5 Styrelsen utser chefredaktör/-er och ansvarig/-a utgivare för föreningens medlemspublikation/-er.

9.6 Styrelsen formulerar regler som vägledning för föreningens löpande verksamhet genom utfärdande av policydokument. Dessa skall finnas tillgängliga på föreningens webbsidor.

9.7 Styrelsemöten

9.7.1. Styrelsens ordförande kallar till styrelsemöte. Är ordförande förhindrad att kalla till styrelsemöte, kan vice ordförande eller revisor kalla till styrelsemöte.

9.7.2. Styrelsen är beslutsförmåig om kallelse har utgått till samtliga ledamöter och minst hälften av ledamöterna, dock minst fyra, är närvarande.

9.7.3. Beslut fattas med enkel majoritet. Närvarande styrelseledamöter har en röst var. Mötets ordförande har utslagsröst om så är nödvändigt för att fälla ett avgörande.

9.7.4. Protokoll skall föras över beslut och eventuella omröstningar.

§ 10 Utträde ur styrelsen

10.1. Ledamot som avser utträda ur styrelsen vid annan tidpunkt än under pågående ordinarie årsmöte skall anmäla detta skriftligen till styrelse, revisorer och valberedning.

10.2. Utträdet verkställs omedelbart. Ledamoten kan inte återta sin plats i styrelsen före nästa ordinarie årsmöte.

10.3. I fråga om årsmötets beslut om ansvarsfrihet för styrelsen, har ledamoten ingen del i ansvaret för styrelsebeslut fattade efter utträdet. Däremot kvarstår delansvaret från tiden före utträdet ur styrelsen.

10.4. Efter ledamots utträde får antalet ledamöter aldrig understiga fyra, inklusive styrelsens ordförande. I annat fall skall styrelsen eller revisor snarast kalla till extra årsmöte för fyllnadsval.

§ 11. Firmateckning

Föreningens firma tecknas av ordförande, vice ordförande och sekreterare, två i förening.

§ 12. Uteslutning

Medlem som bryter mot föreningens stadgar, eller på annat sätt uppenbarligen skadar föreningen eller dess syften, kan av styrelsen med enhälligt beslut uteslutas ur föreningen.

Om utesluten medlem så begär kan frågan om uteslutning prövas vid nästa årsmöte.

Den uteslutne medlemmen har då närvaro- och yttranderätt när denna fråga behandlas.

§ 13. Aktiviteter

Föreningen kan bedriva verksamhet genom klubb- och sektionsträffar. Föreningen ger ut ett medlemsblad i syfte att sprida information och att främja aktiv verksamhet och gemenskap mellan medlemmarna.

§ 14. Stadgeändring

Dessa stadgar kan ändras endast vid årsmöte.

I kallelse måste det uppges om stadgeändring ska behandlas. För ändring fordras att fyra femtedelar av de avgivna rösterna biträder ändringen.

För ändring av §§ 1, 2, 14 och 15 fordras att beslutet fattas av två på varandra följande årsmöten varav ett ordinarie.

§ 15. Upplösning

Upplösning av föreningen kan endast ske genom beslut på två på varandra följande årsmöten varav ett ordinarie. Beslutet ska biträdas med minst fyra femtedelar av de avgivna rösterna. I kallelsen till årsmötet skall anges om förslag till upplösning skall behandlas.

Vid beslut om upplösning av föreningen skall föreningens tillgångar i första hand tillfalla organisation med syfte som liknar ABC-klubbens syfte och får där endast användas till aktiviteter i ABC-klubbens anda. Besluten om föreningens tillgångar fattas på de upplösande årsmötena.

Styrelsen

Preliminärt utgivningsdatum 2008

*Nr 1 manusstopp den 30 februari
utgivning: början på april*

*Nr 2 manusstopp den 15 maj
utgivning slutet på juni*

*Nr 3 manusstopp den 15 augusti
utgivning slutet på september*

*Nr 4 manusstopp den 15 november
utgivning slutet på december*

Vad gör egentligen en Styrelse

T.ex. en Styrelse för ABC-Klubben?

Ja, det varierar naturligtvis från år till år och inte minst med vilken tid på året det är. På varje möte följer vi upp ekonomin och stämmer av mot budget för att undvika obehagliga överraskningar.

I det ingår också att diskutera fram hur vi lämpligen ska hantera våra tillgångar för att få en bra avkastning/ränta utan att ta onödiga risker.

Andra saker som tagit upp betydande tid för den styrelse som valdes nu senast är upphandling av "tjockare lina" - ta in offerter, jämföra vad som står i dem (och vad som INTE står i dem ;-)) och utvärdera olika alternativ, med bra stöd från våra sysops.

Att det också efter styrelsens beslut tagit betydande tid och ansträngningar inte minst från kansliets (Allens) sida att faktiskt få inköpet/uppgraderingen genomförd är lite udda, men det har det.

Som alla medlemmar nu märker har vi fått en ny chefredaktör, men också en ny windows-server inkl sysop, vilket också det sysselsatt styrelsen på och mellan möten. Styrelsen fick ju dessutom återkomma med sitt stadgeändringsförslag för att få beslut om detta på ett extra årsmöte nu i höst (och därmed en bra bas för framtiden vad stadgeregleringar beträffar iallafall), sådant är det en hel del pyssel med. Och sist men inte

minst har vi en "nyckelfråga": Hanteringen av nyckelknipor dvs. vilka som har (och vilka som inte längre borde behöva ha) nycklar till lokalen (och att försöka komma fram till en bra policy på detta och andra områden).

Ja, det är kanske de största frågorna tidsmässigt för styrelsen. Inte så glamoröst eller spännande som man kanske kan tro, men det är lika nödvändigt för en förening att ha en fungerande styrelse som kan ta nödvändiga beslut som att ha aktiva engagerade medlemmar. Och glamouren är nog lika stor (eller liten) oavsett vilket funktionärsuppdrag det gäller, men det är lyckligtvis inte därför man tar på sig ett uppdrag, stort eller smått.

Styrelsen genom Claes Tullbrink

NY WINDOWS-SERVER

Maskinen som tidigare hette Studs har under hösten döpts om till Win2003 och tjänstgör som Windows 2003-server.

Johan Östlund har lagt ner mycket arbete på att installera operativsystemet och fixa med diskarna.

Just nu har Ola Hedlin flyttat användarkonton och domännamn från den gamla servern, windows.abc.se till den nya win2003.abc.se .

Vi återkommer om när allt är så pass klart att elsladden dras ut från windows.abc.se, och den nya servern även kan anta den gamlas domännamn (windows.abc.se parallellt med win2003.abc.se).

Målet är att ha samma konfiguration som på gamla maskinen vad gäller SQL Server 2005 Express och .Net Framework.

Den nya kommer att kunna följas upp via Nagios (läs i ABCKOM om Mikael Fornius arbete med detta!).

Vi har också förenklat vår interna användaradministration genom att inte använda Active Directory (det här är en väldigt liten installation) och genom att använda Windows vanliga standardrutiner för att skapa och hantera användarkonton samt IIS.

Eventuella problem som du som användare upplever rapporteras till windows@abc.se .

Johan Kullberg, m5644

Nagios

Är du nyfiken på ABC-Klubbens servrar? Hur datorsystemet sitter ihop, vilka servertjänster som körs var och hur hög belastning de har? Då skall du läsa vidare.

Vi har nyligen installerat systemövervakaren nagios. Med hjälp av den kan man få färsk och detaljerad information om klubbens dator-system samlat på en www-sida.

När jag började konfigurera nagios för klubben så hade jag aldrig hört talas om den eller liknande program, men jag fick förslaget och tyckte det verkade intressant.

Dessutom hade jag inte en speciellt klar bild över strukturen på vårt datorsystem. Det har klarnat lite efterhand och nu vill jag dela med mig utav mina upptäckter.

Jag har kommit så långt i arbetet med konfigureringen att det fungerar som en bra översikt av systemet och en god grund för fortsatt finjustering.

Huvudfunktionen hos nagios är att den kontinuerligt övervakar de servrar och tjänster man specificerat och när det inte står rätt till så varnar den automatiskt via till exempel mail eller SMS.

Då får systemoperatörerna informationen om problem snabbt och kan åtgärda direkt.

Statistik samlas även ihop och det finns möjlighet att utöka informationen som sparas i logfilerna till vad mer man skulle kunna tänka sig.

Temperaturen i Söderhavet eller veckans lottorad?

Ett annat bra användnings-område är att om man som användare har problem med att t.ex. få hem sin e-post från klubben, så kan man

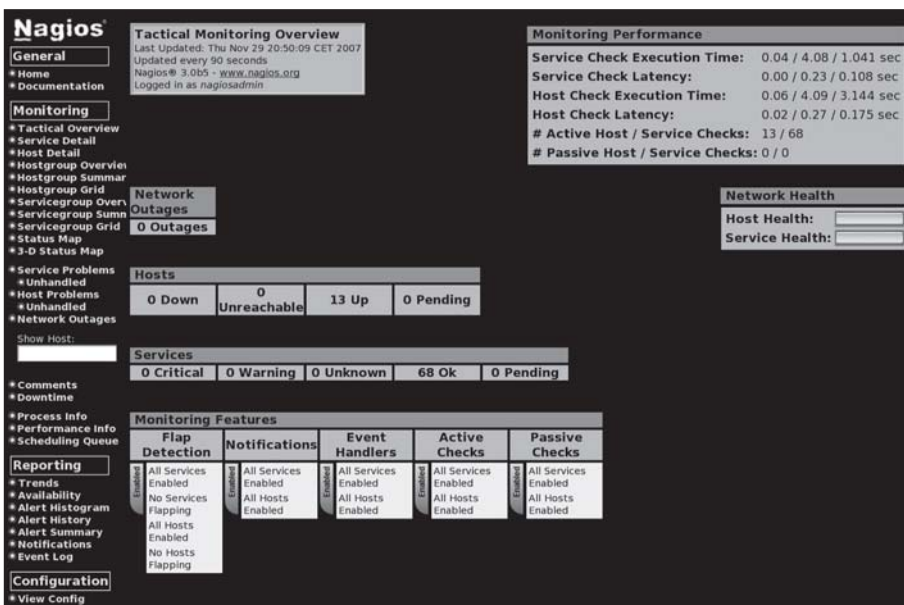

Bild 1 Tactical overview.

Bild 1 visar Nagios taktiska översikt över systemet
Bild 2 visar en grafisk karta över datorsystemet

snabbt kontrollera med nagios om e-postservern är igång.

Då kan man sluta sig till att felet inte är i sin egen dator, eller tvärtom.

Övervakningen av offentliga tjänster (exempelvis webserver eller FTP) sker genom att nagios kontakter

servern och kontrollerar att den är igång och svarar inom rimlig tid.

För att kontrollera privata egenskaper hos servrarna, som till exempel belastning, minne och diskutrymme. Så görs det antingen med automatisk

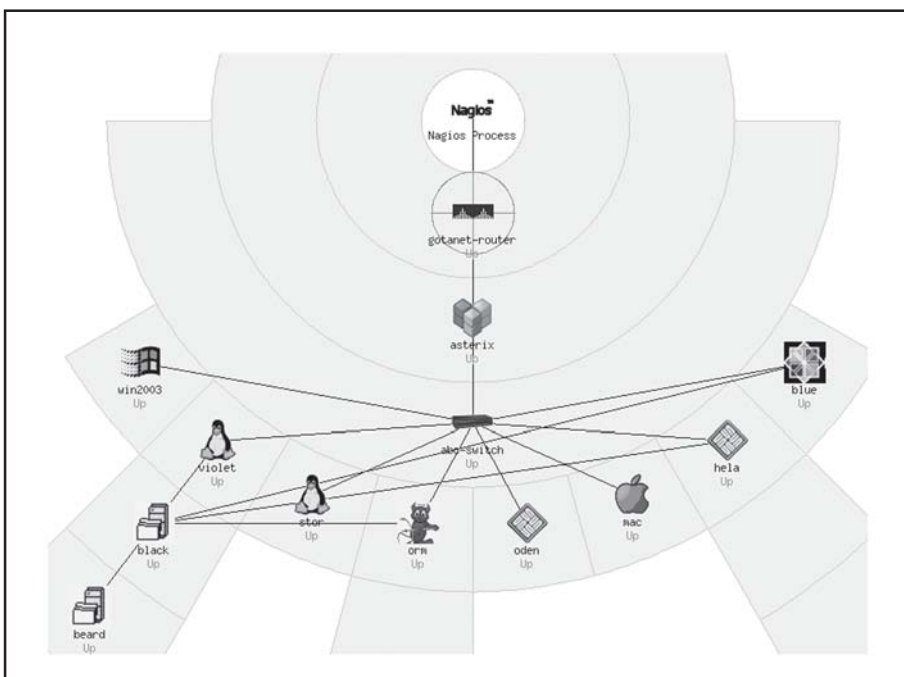

Bild 2 Status map

SSH-inloggning och exekvering av så kallad plugin, vilket är ett program som ger information till nagios i ett format som nagios kan tolka, eller genom att den kontrollerade maskinen har en agent installerad som förser nagios med informationen.

Konfigureringsmöjligheterna är mycket stora och det finns bra möjligheter att utveckla egna plugins med valfritt skript- eller programspråk.

Nagios är utvecklat för Linux men körs bra på andra Unix-varianter och licensen är GNU General Public License 2.

Här är den installerad på Ubuntu Linux hos SUN-datorn stor.

För att logga in, gå in på medlems-sidorna(<http://www.abc.se/member>) och titta under rubriken datorsystemet. Där finns en länk tillsammans med lösenord och inloggnings-information för nagios. Väl inloggad är det bara att klicka sig runt, inget kan gå sönder. Frågor och idéer tas gärna emot i KOM-systemets möte (ABC-Klubbens) Datorsystem.

Mer information:

<http://www.nagios.org/>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Nagios>

sysop Mikael Fornius

Lokalen i Alvik är öppen på tisdagskvällarna.

För mer information kontakta kansli@abc.se eller ring: 08-801725
(Säkrast på tisdagskvällarna)

En bootbar USB-sticka. Den ultimata filräddaren.

I en tidigare artikel har jag beskrivit ett program eller snarare en uppsättning program, som är mycket användbara om Windows XP (eller annan Windows också för den delen) skulle vägra att starta eller om annat fel gjort hårddisken obootbar (men inte obotbar !)

Här beskrivet jag en fortsättning, som bygger på att s.k. USB-stickor på 2 GB nu kan fås till priset av ett par hundralappar.

Genom att göra en sådan bootbar och samtidigt förse den med en uppsättning användbara program, får man i samma enhet möjlighet att enkelt och billigt nå och rädda filer från en delvis kraschad hårddisk.

Det behövs alltså ingen ytterligare yttre enhet (t.ex. en USB-hårddisk) eftersom man också kan kopiera den skadade hårddiskens filer till USB-stickan.

Eftersom programmen på USB-stickan endast upptar c:a 0,5 GB, så har man plats för ytterligare 1,5 GB filer. (Det är inte lönt att skaffa en större USB-sticka, för den måste formateras FAT, vilket innebär att 2 GB är största, möjliga partitionsstorlek.)

Vad behövs för att åstadkomma detta?

Jo, utöver USB-stickan, en CD med Windows XP med SP2, programmet BartPE builder samt programmet PeToUSB.

Om man vill skapa en mera omfattande version tillkommer en CD med miniPE.

Nedladdning

Programmen finns på följande websidor

1. BartPE-builder:
<http://www.nu2.nu/pebuilder/>

2. PeToUSB:
<http://gocoding.compage.php?al=petousb>

Programmet nedladdas i form av en ZIP-fil, som när den extraheras, består av själva programmet samt en instruktion i form av filen ReadMe.txt.

3. miniPE med torrent-nedladdning:
<http://thepiratebay.org/tor/3669864>

Jag beskrivet inte närmare denna möjlighet, eftersom de läsare, som behärskar torrent-nedladdning vet hur man gör, övriga bör välja vanlig nedladdning.

4. miniPE med vanlig nedladdning:
<http://www.depositfiles.com/en/files/1280977>

Detta är en websida, där personer kan lagra filer. I detta fall har någon lagrat en zippad ISO-fil med miniPE. Den blir då ganska liten, c:a 300 MB. "Man kollar först, att man kommit till rätt sida."

Uppe till vänster i rutan File Name står då "---IPE.zip" vilket är slutet av namnet MINIPE.zip.

Man behöver inte ha något Login + password för att ladda ner. Man klickar på Download-knappen och får då ibland meddelandet "We are sorry, but downloading slots for your country are busy".

Även om detta meddelande inte visas, får man vänta viss tid innan nedladdningen börjar.

Detta visas i en räknare, som räknar ner till noll.

Sedan måste man mata in 4 siffror och bokstäver, som visas som icke-OCR-läsbar text.

Nedladdningshastigheten är avsiktligt begränsad till c:a 50 kB/s, så det tar c:a 100 minuter, även om man har bredband.

miniPE-nedladdningarna resulterar båda i en ISO-fil, vilken sedan måste brännas till en CD med hjälp av ett brännarprogram typ Nero.

Framställning av bootbar USB-sticka

Jag beskriver två varianter av den bootbara USB-stickan, en med ett minimum av program respektive en innehållande miniPE.

Jag benämner dem i fortsättningen Metod A respektive B

Metod A.

Bootbar USB-sticka med BartPE-program

Då behövs en CD med Windows XP med SP2.

Den läsare, som inte har det, hänvisas till min artikel i ABC-bladet 2005:1 sidan 15 (Slipstreamade XP-filer)

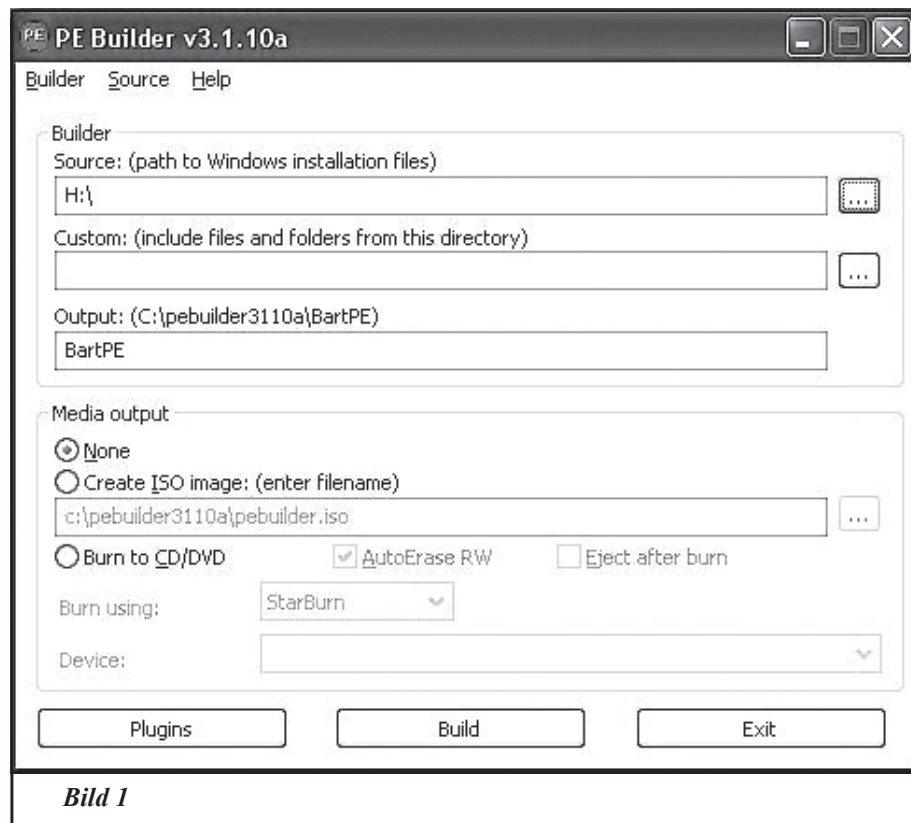
Vidare behövs programmet BartPE-builder.

Så här går det till.

1. Packa upp den nedladdade BartPE-builder-filen med WinZip.
2. Installera sedan BartPE genom att köra den självexpanderande filen pebuilder3110a.exe. Behåll alla filplaceringar, som anges av installationsprogrammet. Då skapas bl.a. ett antal mappar och filer

Om den inte hittas automatiskt, får du ange CD:ns drivebokstav i "Source: (path to Windows installation files)". Om du har slipstreamat XP SP2 till mapp på hårddisken, anger du i stället sökvägen till den.

4. Avmarkera kryssrutorna för "Create ISO image (enter file name)" respektive "Burn to CD", för

i mappen c:\pebuilder3110a. (Den installeras således inte i mappen C:\Program, men finns i Control Panel på normalt sätt)

3. Nu finns BartPE builder i Start > Alla program > PE Builder > PE Builder.

När programmet körs frågar det, var det skall placera de mappar och filer, som skapas. Behåll de placeringar, som föreslås.

2. Därefter fås ett fönster, som ser ut som i Bild 1 nedan.

3. Sätt in den slipstreamade WinXP-CD:n i CD-läsaren, som i Bild 1 heter H:.

vi vill i detta fall inte ha någon CD-skiva

5. Klicka på Build-knappen.

6. Vänta c:a 20 minuter tills programmet anger att det är klart. Nu är de filer, man behöver placerade i mappen C:\pebuilder3110a\BartPE.

Nu skall den bootbara USB-stickan skapas. Gör så här.

Kör programmet PeToUSB.exe, vilket inte installeras i Control Panel o.s.v.. Det körs således direkt från .exe-filen.

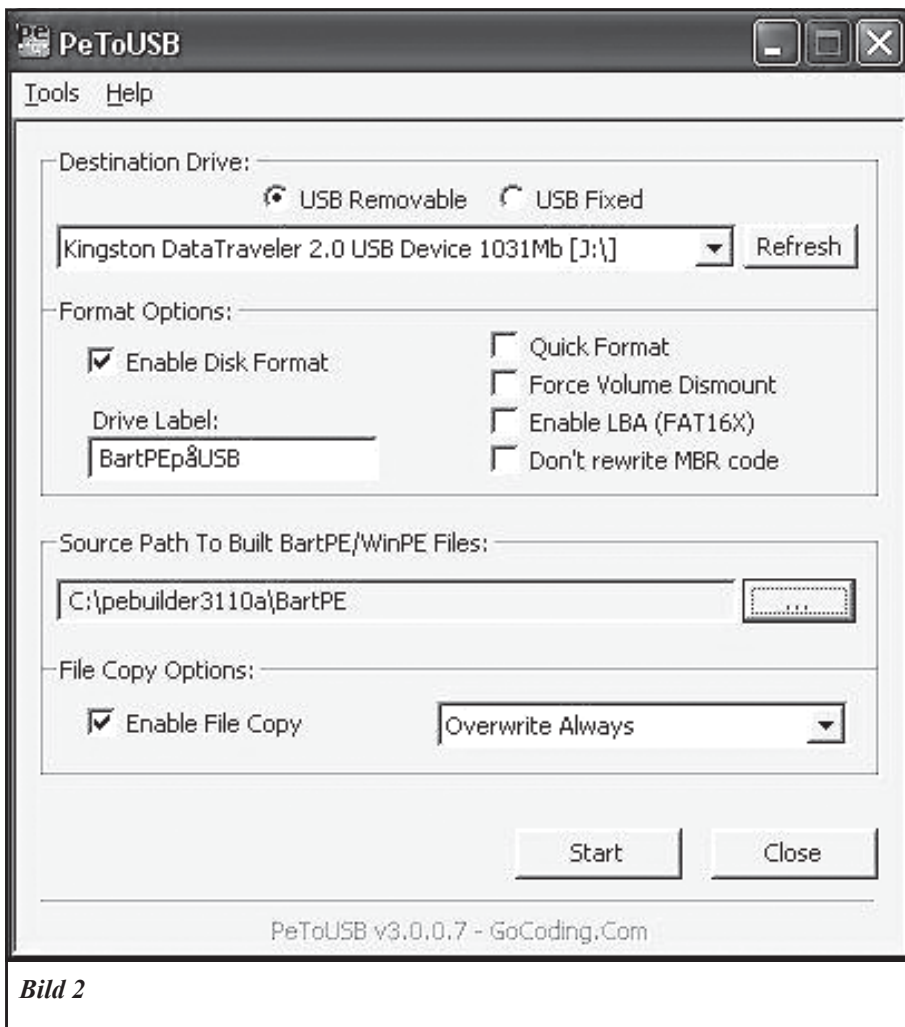

Bild 2

När PeToUSB är igång, ser det ut som i bild 2

Jag återger nedan en kortversion av det som sägs i instruktionen ReadMe.txt, som är på engelska, så då behöver ni inte läsa den.

I fältet Destination Drive väljs den USB-sticka, som man före starten satt in i datorn.

Om den inte visas, klicka på Refresh-knappen.

I fältet Drive Label har jag skrivit in "BartPEpåUSB".

I fältet Source Path Topekar jag på C:\pebuilder3110a\BartPE, vilken är den mapp, i vilken BartPE builder placerade de behandlade Windows XP SP2-filerna.

Slutligen skall check-boxarna Enable Disk Format och Enable File Copy vara ibockade.

I rullgardinsmenyn till höger om Enable File Copy, välj Overwrite Always.

Därefter klickar man på Start-knap-

pen, ett par varningsmeddelande dyker upp, vilka man glatt struntar i och sedan sätter det hela i gång. Det tar ganska lång tid, minst 15 minuter, för skivning till USB-sticka går långsamt.

Metod B. Bootbar USB-sticka med minPE-program

I detta fall behöver man inte använda BartPE builder-programmet, utan kan gå direkt på programmet PeToUSB.exe. Som nämnts i Metod A, körs detta direkt från .exe-filen, d.v.s. det installeras inte i Control Panel.

Då får man det som visas i bild 3 På samma sätt som i Metod A väljs i fältet Destination Drive den USB-sticka, som man före starten satt in i datorn.

I fältet Drive Label har jag skrivit in namnet miniPEpåUSB.

I fältet Source Path Topejag på den CD-spelare (OBS! Här skiljer det i förhållande till Metod A), i vilken MiniPE-CD:n är placerad och som i min dator heter H:. Man skall alltså peka på roten av H:

Slutligen skall check-boxarna Enable Disk Format och Enable File Copy vara ibockade.

I rullgardinsmenyn till höger om Enable File Copy, välj Overwrite Always.

Därefter klickar man på Start-knappen, ett par varningsmeddelande dyker upp, vilka man glatt struntar i och sedan sätter det hela i gång. Det ganska lång tid, minst 15 minuter, för skivning till USB-sticka går långsamt.

Användning av USB-stickan

För att testa den bootbara USB-stickan, kan man låta den sitta kvar i datorn, som man då måste boota om.

Då går man in i BIOS och lägger det som brukar heta "boot to USB-HDD" först i bootningsordningen. (Det brukar inte finnas något som heter "boot to USB-stick")

När sedan bootningen sätter igång får man som slutresultat något olika startbilder beroende på om man kör en USB enligt Metod A eller B.

BartPE skapad enligt Metod A.

När inladdningen är klar visas en skärm med en gul knapp med texten "Go" nere till vänster.

En klick på denna ger en meny där man väljer "Programs > A43 File Management Utility", vilket är BartPE:s filhanterare.

Detta är i stort sett det enda man behöver göra för att rädda filer. Eventuellt kan man också välja Programs – System- Keyboard Layout, för att få svenskt tangentbord.

miniPE skapad enligt Metod B.

När inladdningen är klar, har man en knapp med texten "miniPE2-XT" längst ner till vänster.

miniPE.

Det är inte alla datorer, vars BIOS tillåter bootning från en USB-sticka, så kolla först vad din dator klarar.

Som synes kan man inte dra någon slutsats utifrån fabrikat eftersom "SanDisk Cruzer Mini" tydligen fungerar, men inte min "SanDisk Cruzer Micro".

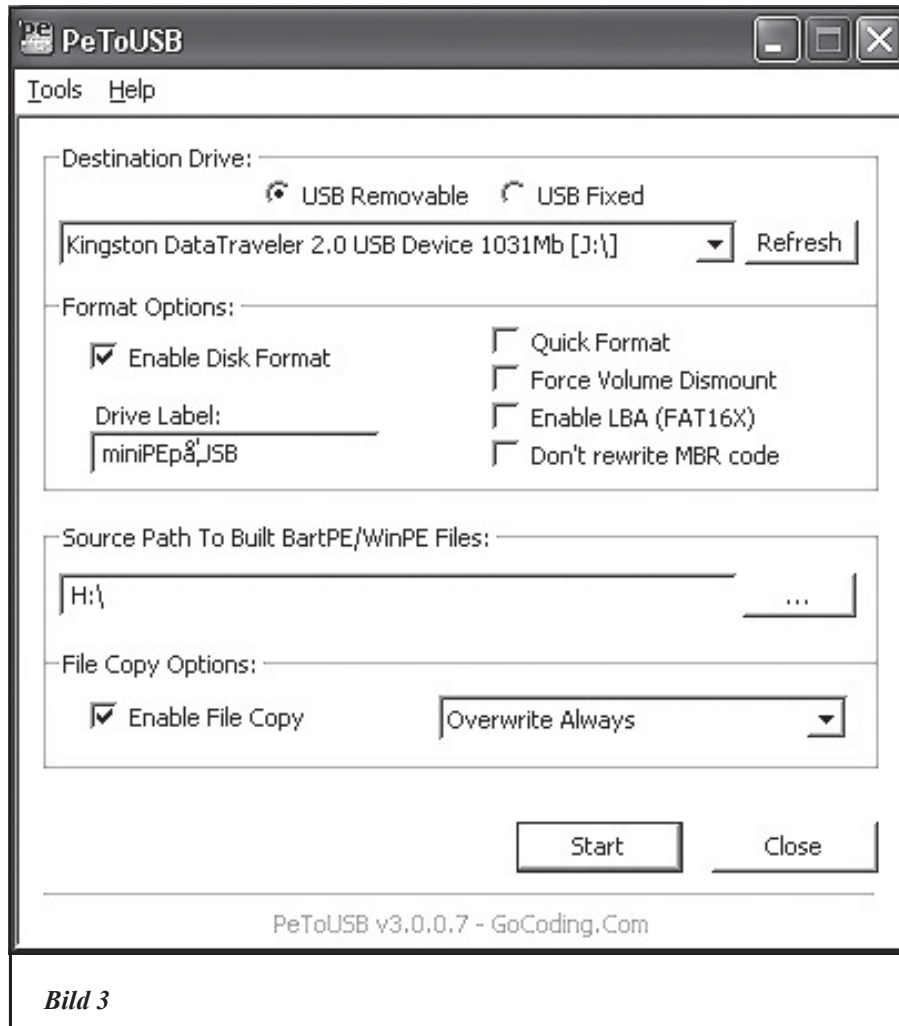

Bild 3

Ett klick på denna ger det programutbud, som jag beskrivit i ABC-bladet 2007:2.

Det enda som skiljer är att man inte kan använda Windows Explorer som filhanterare.

Varför det blir så, har jag ingen förklaring till, men det finns ju åtta andra filhanterare att välja bland!

Sammanfattning och kommentarer.

Den, som endast vill rädda filer, kan nöja sig med BartPE.

Den, som vill utföra någon form av hårddisk-reparation, måste välja

Vidare kan man inte göra alla USB-stickor bootbara. Jag hade själv en som hette SanDisk Cruzer Micro USB 512 MB, som inte fungerade.

I den ReadMe.txt som ingick i PeToUSB.zip står t.ex.
USB STICKS TESTED

SanDisk Cruzer Mini
SUCCESSFUL
PenDrive 2.0 Mini
SUCCESSFUL
PQI iStick 2.0
SUCCESSFUL
I-Bead MP3 Player
FAILED

Jag hade innan, jag gick över till Kingstone Data Traveller, gjort en serie misslyckade försök med SanDisk USB:n. Felet yttrade sig tyvärr först när man försökte boota sin PC. Då fick man felmeddelande av typen "txtsetup.sif is corrupt or missing", vilket ju inte leder någon vart.

Jag fick således ingen felyttring, under tiden USB-stickan gjordes bootbar med PeToUSB-programmet.

Bo Saltorp

Om kantlinjer

Detta är ett svårt kapitel och det har tydligen skett ändringar i olika upplagor av WORD.

År 2007, i Windows XP och WORD 2002 gäller tydligen följande.

I Word finns under Infoga en rutin Textruta. Man får då en skuggad ram inom vilken man kan göra en textruta. I denna kan man sedan skriva text (som följer med om man flyttar rutan) och faktiskt med fördel placera bilder, som också följer med när man flyttar rutan.

Textrutorna skapas med ram, vanligen kallad "kantlinje". När man är färdig med sitt alster kanske man vill slippa se den där ramen. Det kan vara nog så knepigt att få bort den. Jag har gjort följande bruksanvisning för mig själv. Kanske kan andra ha nytta av den.

Sven Wickberg <m1384>

På geo-promenad

med Anders Franzén <5258>

GPS-en har utsetts till årets julklapp 2007 och reklamannonserna från de stora elektronikdjorna vimlar av små billiga GPS-mottagare. Det är faktiskt en fantastisk teknik som man kan ha mycket kul med så därför tänkte jag skriva några rader om det hela.

Med en GPS-mottagare kan man se var någonstans på jordklotet som man befinner sig och det fungerar genom att mottagaren lyssnar på ett antal satelliter som svävar runt jordklotet.

Tillsammans med en dator kan man uppnå häpnadsväckande resultat.

Hur det funkar

Alla satelliter har atomklockor som är synkroniserade med varandra, dom går exakt lika och satelliterna sänder ut signaler med regelbundna intervall.

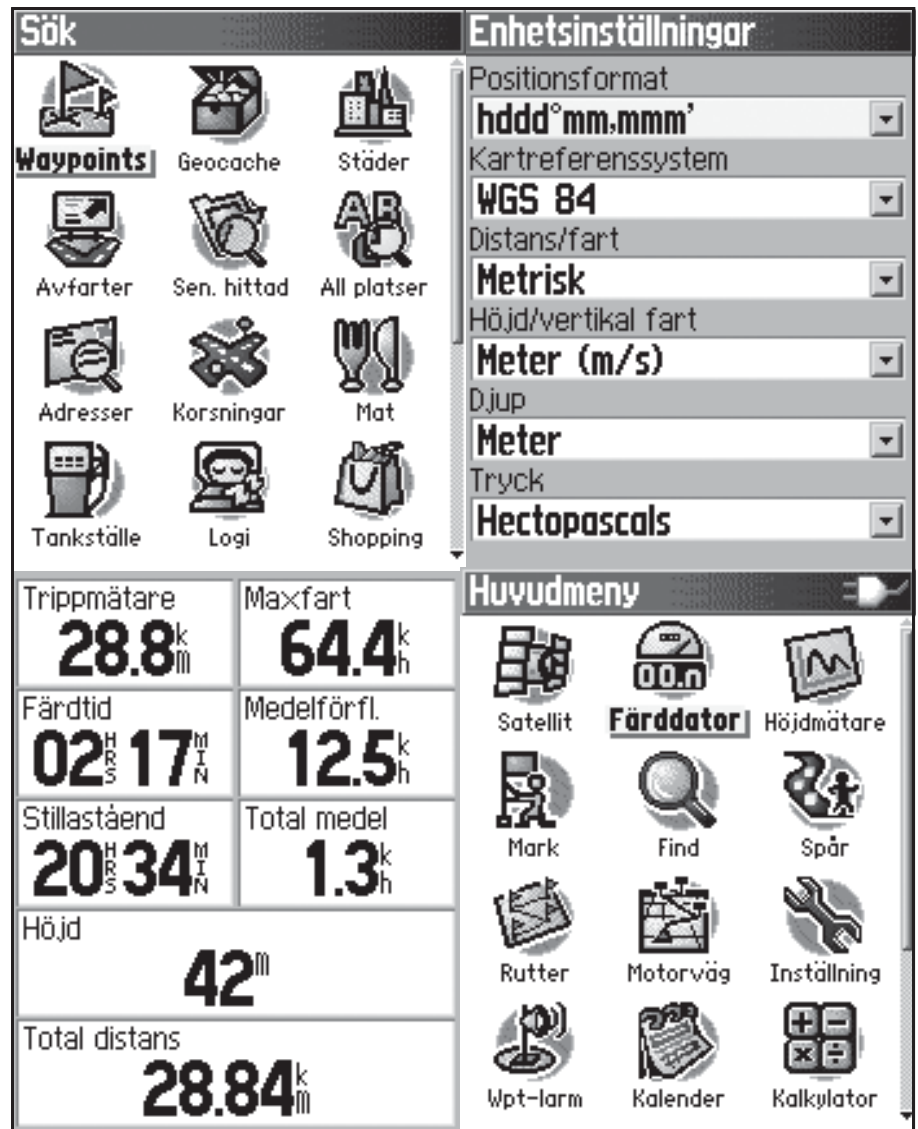
Mottagaren har också en klocka men av lite enklare slag som kontinuerligt synkroniseras med satelliterna.

Mottagaren vet var alla satelliter ska finnas någonstans så när signalerna anländer till mottagaren kan den med ledning av hur lång tid det tog för signalerna att komma fram räkna ut hur långt borta satelliterna är.

Med denna information kan den exakta positionen räknas ut.

Det är små marginaler, en mikrosekunds fel i mätningen av signalen genererar ett mätfel på marken på 300m!

Mottagaren utnyttjar även signaler från sändare som är placerade på marken. Dessa marksändare känner till problem som kan orsaka störningar i mätningarna och sänder kontinuerligt ut korrigeringsdata. Mottagaren korregerar den uträknade po-

Menysystemet är ganska enkelt att förstå. Alla menyer består av små ikoner som man väljer och sen klickar på med hjälp av joysticken.

Från huvudmenyn når man olika undermenyer som t ex sökmenyn och inställningsmenyn. Man kan ställa in flera olika saker, t ex vilka enheter som ska användas och alla inställningar sparas automatiskt. Man kan söka fram intressanta platser av olika slag, t ex restauranger och man får upp en lista med dom sorterade i ordning på hur långt bort dom ligger.

GPS - jämför test och pris

Denna guide riktar sig främst till dig som söker en GPS-navigator för användning i bil eller handburet. Handburna enheter kan vara antingen fristående eller som en modul till en handdator.

<http://gpsnavigator.testvinnare.se>

sitionen med dessa nya data och kan på så vis få en noggrannhet på tre meter.

Noggrannhet ner på centimeternivå kan erhållas för professionella tillämpningar tack vare ett stort antal fasta referenspunkter, se <http://swepos.lmv.lm.se> för mer information om detta i Sverige.

Mitt köp

Själv inhandlade jag nyligen en liten GPS-mottagare åt mig själv och jag har precis börjat leka med den. Det är en Garmin eTrex Vista HCx som är en liten nätt handhållen enhet som man kan ta med sig på vandringar i naturen.

De flesta GPS-mottagare som säljs är avsedda för bilen men min är alltså specialiserad för friluftsliv. Mottagare som den jag köpt är inte särskilt användbara i en bil, det saknas t ex pekskärm, den har relativt liten skärm och den pratar inte och kan alltså inte säga "sväng vänster". Därför finns den inte i alla butiker så det

GPS-mottagaren är relativt liten, tändstickan är ditlagd så man ser ungefär hur liten den är. Knappen på ovasidan är en liten joystick som man kan navigera med, t ex förflytta sig på kartorna eller bläddra i listboxar.

Håller man mottagaren i vänster hand passar vänster tumme på joystick. Övriga knappar på sidorna används för att slå på och av, zooma och bläddra bland fönster.

På baksidan sitter en lucka som kan tas bort. Bakom denna stoppar man in två AA-batterier och bredvid det ena batteriet syns urtaget för det lilla micro-SD-kortet.

Man kan byta minneskort utan att behöva ta ur batterierna, en genomtänkt lösning. Just nu sitter det ett 1GB minneskort i enheten.

Ovanför luckan, närmare den övre kortsidan sitter en gummiplopp som skyddar USB-kontakten.

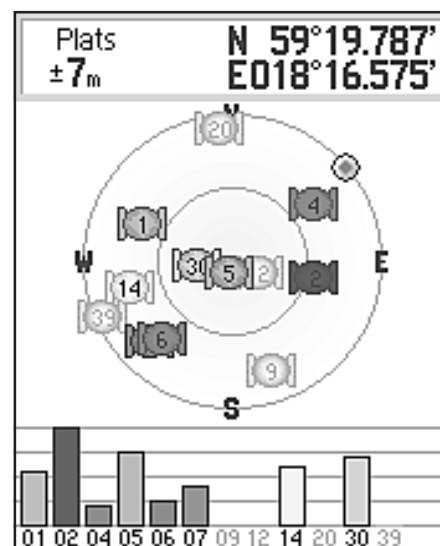
lättaste är att köpa den från nätet. Priset för handhållna enheter varierar väldigt så det kan löna sig att leta efter billigaste återförsäljaren.

Eftersom min mottagare är vattentät och robust kan man ha med den ute i fält eller till sjöss. Höljet är av plast och kraftigt gummi och den ligger bra i handen. Den är liten som en mobiltelefon, lite tjockare kanske och har knappar på sidorna där man har fingrarna så man kan sköta den med en hand. Den drivs av två vanliga AA-batterier och genom att köpa uppladdningsbara NiMH-batterier får man ekonomi på det hela. Det finns numera väldigt bra uppladdningsbara batterier som inte förlorar sin kraft om de ligger oanvända, de kan ligga i ett år och ändå ha kvar en stor del av styrkan. Dessutom drar den här mottagaren relativt lite ström så batterierna räcker längre jämfört med andra modeller. Mottagardelen är extremt känslig, den kan uppfatta de svagaste signa-

ler och fungerar även om man befinner sig i tät skog eller till och med inomhus om huset inte har alltför tjocka väggar. Jag har fått låsning på upp till 10st satelliter samtidigt inomhus och ju fler satelliter desto bättre precision vid positionsbestämningen.

Det har skett en dramatisk utveckling den senaste tiden på mottagarfronten, enheterna har fått nyare kretsar som är snabbare och känsligare. Tiden som det tar för en GPS-mottagare att hitta satelliter och beräkna sin position kan variera, ju snabbare desto bättre.

Det här är faktorer att tänka på när man inhandlar sin GPS-mottagare. Man kan stoppa in minneskort av ty-

Satellitbilden visar himmelssfären där man är; den yttre cirkeln motsvarar horisonten och mittpunkten är rakt upp.

Alla satelliter som ska finnas visas, deras beräknade lägen på himlen är ju kända av mottagaren. Signalstyrkan visas med staplar och om en stapel saknas har ingen signal från den satelliten uppfattats.

Överst visas koordinaterna för aktuell position och hur stor noggrannhet som just nu kan erhållas, bästa möjliga noggrannhet är +/- 3m. Mottagaren är väldigt känslig, denna satellitbild är framtagen inomhus.

pen micro-SD i mottagaren. Nu börjar det komma fler och fler mottagare som kan byggas ut med mer minne. Detta är praktiskt för karthanteringen, man kan ha flera minneskort och enkelt byta om man åker till något annat land.

Minneskortet börjar nu också rymma mer och mer data, micro-SD finns t ex nu med 8GB.

Det har dock kommit rapporter om att stora minnen slöar ner GPS-mottagaren, huruvida detta är sant eller inte är obekräftat men det är väldigt enkelt att byta minneskort så det är inget problem.

Kartor

Om burkarna är bra så är det värre med kartorna. Det medföljer en enkel baskarta med min modell men den klarar man sig inte långt med. Det behövs bättre kartor och här finns två vägar att gå. Antingen köper man kartor eller så hittar man gratiskartor. Det finns folk som tillverkar egna kartor och skänker bort, t ex har en entusiast i Australien tillverkat en fantastisk karta över sin världsdel som man kan tanka hem. Det förekommer även piratkopiering av kartor och detta sker sannolikt i ganska stor omfattning men det är ju en illegal verksamhet. Hur som helst, kartmaterialet varierar med märke på mottagaren så det kan vara värt att studera utbudet innan man väljer märke.

I mottagare avsedda för bilen ligger fokus på att hitta adresser och att välja snabbaste eller kortaste vägen dit. Det kräver en karta med gatuadresser, namn på vägar och så kallade POIs En POI är en Point Of Interest, dvs en intressant punkt och flera sådana av samma typ bildar tillsammans en lista, t ex en lista med bensinstationer eller restauranger. Man kan söka efter restauranger om man blir hungrig och kan få en väg-

Skärmdumparna har tagits med ett litet program som man kan tanka hem från Garmins hemsida. Kartorna på skärmdumparna är från den inbyggda baskartan men den räcker inte långt, det behövs bättre kartor om man ska ut i skogen.

beskrivning dit. Kartorna som krävs för detta bör alltså vara aktuella med de nyaste vägarna inritade. Hur terrängen ser ut mellan vägarna är av mindre intresse.

En vandrare som går i utmarkerna behöver en annan typ av karta. Här är det kanske viktigare med topografisk information, t ex höjdkurvor, vattendrag, stigar, skogsområden, ängsmark osv.

När det gäller kartor för Garmin-modeller finns det i Sverige något som heter Friluftskartan PRO men den är ganska dyr.

Den är gjord utifrån kartor från Lantmäteriet (terrängkartan 1:50 000, fjällkartan 1:100 000 och vägkartan 1:100 000). Antagligen är det denna som man bör skaffa till vandringarna.

Geokoda bilder

Vad kan man då göra med sin fina lilla GPS-mottagare? Jag ska berätta om ett verkligt roligt användningsområde och det är att geokoda bilder. Vanliga digitalkameror som praktiskt taget alla har idag kan producera jpg-bilder med EXIF-attribut. Det är metadata i varje bild som

anger klockslag när bilden är tagen, bländarinställningar osv. Om kameran har en inbyggd GPS-mottagare kan den även lagra koordinaterna där bilden togs och det kallas att geokoda bilden. Det är dock inte många kameror som har en inbyggd GPS-mottagare men om man tar med sin lilla GPS-mottagare på utflykten kan man geokoda bilderna när man kommer hem!

För att testa detta plockade jag fram min lilla kamera och den nya GPS-mottagaren och synkroniserade klockorna i dom. GPS-mottagaren har alltid rätt tid tack vare satelliterna så det är den som man ska ha som utgångspunkt. Sen tog jag en liten promenad i grannskapet. Det duggregnade ute men det gjorde ju ingenting med den vattentäta mottagaren. Kameran fick jag dock ha i fickan. Här och var stannade jag, drog upp kameran och tog en bild.

När jag till sist kom hem tankade jag ner bilderna från kameran till datorn och samma sak med spårfilen från GPS-mottagaren.

Många GPS-mottagare kan kontinuerligt logga koordinaterna man passerar tillsammans med tidpunkten i en så kallad spårfil och den kan man sen tanka ner till datorn i form av en

Sammanfattning

Det finns flera andra intressanta fönster som man kan ta fram, ett exempel är färddatorn som visar hur långt man färdats, hastighet mm.

Ytterligare exempel är solens och månens positioner, bästa klockslagen för jakt och fiske, kalender, höjdmätare och ett antal spel. Många spel bygger på gps funktionaliteten, t ex labyrinthen där man ser en labyrinth på skärmen men man går i den genom att gå i verkligheten.

Kort sagt kan man säga att denna gps-mottagare är väldigt kompetent. Jag tror att när detta skrivs så är det toppmodellen när det gäller små vattentäta robusta handhållna enheter för friluftsliv till rimligt pris. Det skrivs väldigt mycket om den just nu när detta skrivs i gps-forum på nätet men jämför själv med andra modeller, mycket är ju fråga om tycke och smak och utvecklingen går fort.

GPX-fil.

Med programmet PhotoMapper som är ett gratisprogram och som kan tankas hem från nätet läser man in både GPX-filen och bilderna och sen jämför programmet tidpunkterna då bilderna togs med klockslagen i spårloggen och kan på så vis geo-koda bilderna, dvs lägga till ett EXIF-attribut med koordinaterna i varje jpg-bild.

Men det roliga är inte slut med detta! Samma program kan dessutom exportera alltihop till en KMZ-fil. En KMZ-fil har ett filformat som Google Earth kan läsa och i denna fil placeras hela rutten för promenaden samt små tumnaglar för bilderna, dvs förminskade varianter av bilderna.

KMZ-filen blir ganska liten, betydligt mindre än originalbilderna tillsammans och kan enkelt skickas med t ex e-post till andra personer.

Min lilla KMZ-fil från en timmes promenad med 15 bilder blev drygt 300KB. Denna KMZ-fil kan öppnas

i programmet Google Earth.

Jag antar här att alla känner till Google Earth, om det mot förmodan finns någon som missat detta otroliga program så måste ni omedelbart tanka ner detta från Google, det är gratis och helt fantastiskt.

När man öppnat KMZ-filen i Google Earth ser man exakt sin promenad utplacerad på satellitkartorna och dessutom finns det små ikoner på varje plats där man tagit en bild. Klickar man på en ikon så poppar bilden tagen på just det stället upp!

På ett väldigt enkelt och kanske annorlunda sätt kan man alltså dokumentera sina promenader, utflykter, resor osv. Om gps-mottagaren även kan registrera höjdkoordinater så funkar det om man är ute och flyger.

Min GPS-mottagare kan beräkna höjden tack vare satelliterna men kan även utnyttja en inbyggd barometer om man vill det men barometerhöjden blir ju fel i ett flygplan med tryckkabin. På flyget är det alltså satelliterna som får bestämma höjden! Om man skapar en KMZ-fil avsedd för 3D vilket

gratisprogrammet kan göra, dvs en fil som även innehåller höjdkoordinater för rutten kan man se hur planet har åkt i höjddled och kanske cirklat runt flygplatsen innan det landat.

Det hela kan bli en rolig beskrivning av en semestertripp med bilder och allt, sen skickar man bara iväg KMZ-filen till intresserade som kan se exakt hur man åkt och se bilder från intressanta platser. Hur det blir med den personliga integriteten kan man ju undra, men det är bara att stänga av mottagaren om man vill bli osynlig ett tag!

Geocaching

En annorlunda hobby kan vara att ägna sig åt geocaching. Det är en

sport som vuxit fram i USA och spridit sig över hela världen och går ut på att man ska leta cachar (svengelska av det engelska ordet cache, caches i plural) med sin GPS-mottagare. En cache är en liten behållare, kanske en plastburk med en bit papper där man kan skriva upp att man varit där. Det kan finnas små saker i burken och man får ta med sig en sak om man stoppar dit en annan.

Det finns en central databas som håller reda på alla cachar och den kan hittas på www.geocaching.com.

Där finns nästan 300.000 personer registrerade som medlemmar över hela världen. Sök gärna efter cachar i närheten av där du bor, det finns nämligen människor som tycker det är jätteroligt att skapa nya och säkerligen finns det någon nära dig.

Eftersom GPS-mottagaren kan visa fel på 3 meter går man inte rakt på den lilla burken utan man får leta lite innan man hittar den och det är också en del i spänningen.

En dag med geocaching börjar framför datorn där man söker fram ett antal cachar i ett visst område. Dessa laddar man hem och tankar ner till GPS-mottagaren.

Varje cache har en identitet och koordinater så man kan lägga upp en rutt mellan alla cachar. Sen går man ut och letar upp dom!

Har man mobilen med sig när man letar efter en cache kan man surfa till wap.geocaching.com från skogen och där få mer info om den. Man tar identiteten på varje cache som syns i GPS-mottagaren och knackar man in denna på wap-sidan i mobilen och får mer info, t ex en beskrivande text som kan berätta om traktens historia eller något annat intressant. Man kan även få en ledtråd om man kör fast så att det blir enklare att hitta burken.

När man hittat sin cache kan man via mobilen logga cahen, dvs ange att man hittat den. Detta lagras i den

centrala databasen men det kräver att man är medlem och har loggat in. Loggen visar vilka som besökt cachern tidigare.

Man kan även logga cacharna när man kommer hem på föreningens hemsida.

Slutsats

Tekniken med GPS har nu nått den breda massan, snart blir den kanske lika vanlig som mobiltelefonen eller till och med finns i mobilen. GPS-teknik används alltmer i kommersiella sammanhang för att hålla reda på fordon och människor.

Mottagarna har blivit billigare och det finns många aktörer på marknaden som tillverkar både hård- och mjukvara.

Det finns massor av gratisprogram som man kan använda och en hel del kartmaterial kan tankas ner fritt, men vill man ha bra kartor måste man köpa dom.

Det har förekommit kritik av kartornas aktualitet och det är bara att instämma i den kritiken, det är ju inte bra om vägar saknas eller om kartan säger att det ska finnas en väg här som inte finns i verkligheten. Men för en vandrare räcker antagligen kartorna till.

Man kan ju jämföra med de gamla papperskartorna som användes förr. På den gamla goda tiden när alla orienterade med papperskartor klarade man sig ganska långt med en karta som hade några år på nacken. Samma sak gäller nog även idag när det är elektroniska kartor som gäller. För att hitta tillbaka till kantarellstället är det faktiskt satelliterna som guidar dig, inte kartan!

Kartorna kan alltså kanske vara sådär men hårdvaran är verkligen bra. Den har kommit ner i pris så pass

mycket att den nu är tillgänglig för alla. Med enkla program i datorn kan man bearbeta sitt insamlade geodata och förädla det vidare.

Det finns säkerligen mängder med möjliga tillämpningar som ännu inte är upptäckta, t ex med kombinationen mobilt Internet och positionsbestämning kan man säkert göra något kul med.

Det finns nu flera intressanta byggstenar där GPS är en och som man kan bygga ihop till större saker! Det är en rolig teknik så jag råder alla att skaffa en liten GPS-mottagare och börja leka!

Författat i nådens år 2007.

/Anders <5258>

Du vet väl att som medlem i ABC-klubben så får du 25% rabatt på datortidskrifter från Hjemmet Mortensen AB och IDG.

Hjemmet Mortensen AB har dessa tidningar.

<http://www.hjemmetmortensen.se>

Allt om Husvagn &	Power Magazine
Camping	Praktiskt Båtagande
BODY	Sportfack
Classic Motor	SuperPLAY
DataFynd	Superplay.net
Datormagazin	Uppsnappat
Din Teknik	Utemagasinet
FZ.se	V75 Guiden
IB Motorsport	Wheels Magazine
MailGamer	Åka Skidor
PC Gamer	

Hos IDG finns detta urval.

<http://www.idg.se>

BiotechSweden	MacWorld
CAP&Design	PC för Alla
CIO Sweden	Studio
Computer Sweden	IT24
CSO NY!	TechWorld
Executive Report	MikroDatorn
Internetworld	TechWorld Open
It i vården	Source
it.branschen	TechWorld Säkerhet
TechWorld	BigTwin - mc-
Upphandling24 NY!	tidningen
Level	MiljöAktuellt
M3	

Hämtning av Windows uppdateringar "offline"

Det har som bekant kommit en stor mängd s.k. Windows Updates till Windows XP efter det att servicepack nr 2 (SP2) annonserades.

För den som har ställt in XP, så att en påminnelse dyker upp så snart ytterligare uppdateringar finns att hämta, kan detta bli ganska tröttande.

I synnerhet de, som har en långsam förbindelse (modem eller ISDN) får ju också vänta länge på att nedladdningen skall bli klar.

Nedan kommer jag att beskriva ett sätt att hämta hem uppdateringar "offline" och samtidigt få till stånd en bättre ordning på uppdaterandet.

Förfarandet ger också en möjlighet att hämta uppdateringar hos någon bekant eller vän, som har bredband, eftersom det inte krävs att man är uppkopplad mot Internet med sin egen dator. Man behöver

inte ens vara uppkopplad mot Microsoft's websidor, vilket framgår nedan.

Den person eller organisation, som gör detta möjligt finns på <http://wud.jcarle.com>, vilkens websida ser ut som Bild 1.

Denna har funnits under flera år och har under tiden förbättrats på flera sätt. För den som inte varit med från början är den inte helt enkel att förstå sig på, hur man skall göra för att ladda ner uppdateringarna.

Det är därför jag skrivit denna artikel, som egentligen endast är en omarbetning av mina egna minnesnoteringar.

I stora drag kan man urskilja följande moment (A – E nedan)

A. Ladda ner senaste version av programmet

WUDxxxByyySetup.exe.

Detta är ett generellt nedladdningsprogram, som också kan användas

för hämtning av uppdateringar till bl.a. Office 2003 och Windows 2000 Professional

B. Ladda ner senaste version av "ULscriptet för nedladdning" (windows-xp-x86-enu.ulz)

Detta är ett skript, som speciellt gäller för nedladdning av uppdateringar till Windows XP, engelsk version.

Man måste använda ett särskild skript för varje språkversion av XP. Det finns således ett särskilt skript för svensk XP-version.

C. Installera programmet WUDxxxByyySetup.exe

D. Installera skriptet windows-xp-x86-enu.ulz

E. Ladda ner själva uppdateringarna till Windows XP

Nedan följer i detalj hur man går till väga

A. Ladda ner programmet WUDxxxByyySetup.exe

1. Koppla upp mot Internet med Firefox eller Internet Explorer och gå till

<http://wud.jcarle.com>.

2. Klicka på länken Program Files, som finns till vänster på websidan.

Se Bild 1

Om man tidigare laddat ner en version av: WUDxxxByyySetup.exe, kan man då se, om en nyare version av WUDxxxByyySetup.exe finns. (jämför xxx och yyy i filens namn)

3. Ladda ner programmet och spara det på en plats du kommer ihåg.

4. Koppla ner från Internet.

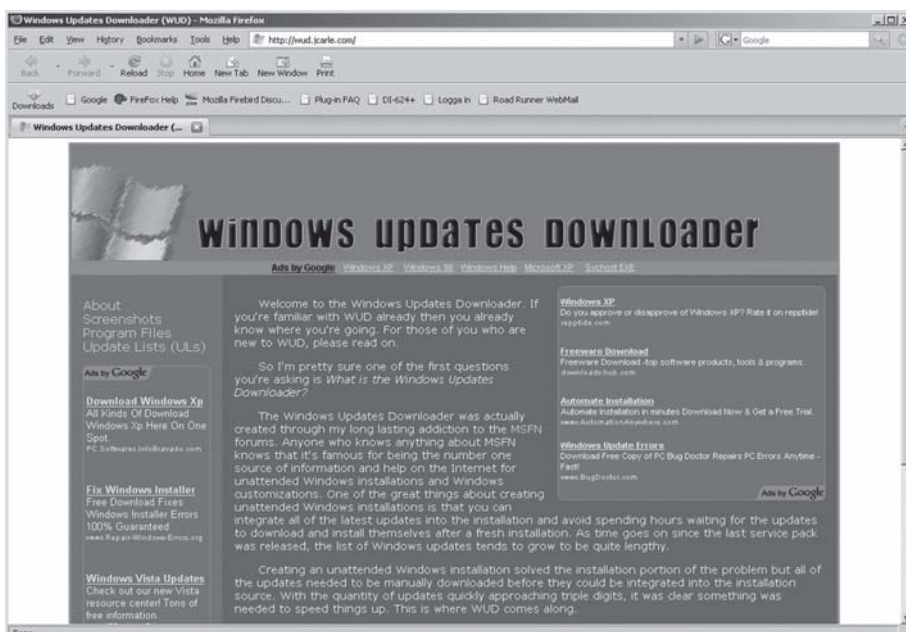

Bild 1

Den person eller organisation, som gör detta möjligt finns på <http://wud.jcarle.com>

B. Ladda ner "ULscriptet för nedladdning" (windows-xp-x86-enu.ulz)

Detta är tillägg till programmet WUDxxxByyySetup.exe.

Det uppdateras löpande och man bör alltid hämta hem det och köra det innan man hämtar hem Windows-uppdateringarna.

Nedladdning sker enligt följande

1. Koppla upp mot Internet med Firefox eller Internet Explorer, gå till <http://wud.jcarle.com>.
2. Klicka på länken Update Lists (ULs), som finns till vänster på websidan.
3. Välj English i dropdown-menyn. Då ser skärmen ut som i Bild 2. (Välj Swedish här, om du har svensk XP-version, se Bild 6)
4. Längre ner på sidan listas nedladdningsskript för alla upp-dateringar för Windows 2000, XP, Office o.s.v.
5. I listan söker man upp raden med "Windows XP", "x86". Man kan

Välj Save to Disk och kom ihåg var du sparade.

8. Då sker nedladdning blixtsnabbt, men inget syns, men senaste version av windows-xp-x86-enu.ulz, har hämtats.

9. Koppla ner från Internet.

C. Installera

WUDxxxByyySetup.exe.

Installera WUDxxxByyySetup.exe genom att dubbelklicka på filen.

Nu gäller att NET Framework 2.0 måste finnas i datorn, annars går det inte att installera programmet. NET Framework 2.0 kan hämtas på Microsoft's websidor.

Programfilen heter dotnetfx.exe. Den finns på Microsoft's websida med adressen

<http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?FamilyID=0856EACB-4362-4B0D-8EDD-AAB15C5E04F5&displaylang=sv>

När installationen är klar, finns på

ligare en mapp i C:\Program Files med namnet \WindowsUpdate, vilken blir den mapp i vilken nedladdade uppdateringar lagras. (Mera om detta nedan)

D. Installera programmet (skriptet) windows-xp-x86-enu.ulz

1. Dubbelklicka på filen windows-xp-x86-enu.ulz.

2. Då visas meddelandet "Compressed UL file installed". Det, som då hänt, är att denna fil expanderats och kopierats till mappen C:\Program Files\Windows Updates Downloader och där fått samma namn, men med sista bokstaven z borttagen.

3. Välj sedan Start > All Programs > Windows Updates Downloader. Då startas programmet och i dropdown-listen "Update List" visas texten "Windows XP x86 ENU (datum)". Eftersom jag i exemplet endast befattar mig med Windows XP, så visas detta namn direkt. Om man t.ex. också brukar hämta uppdateringar för Office XP, så får man välja aktuellt skript här.

4. Ändra sedan med Change-knappen mappen till vilken mapp uppdaterings-filerna skall nedladdas. Den bör då ändras till en som innehåller alla tidigare nedladdade uppdateringar. (Se vidare punkt E.)

E: Nedladdning av själva uppdateringarna.

1. Välj Start > All Programs > Windows Updates Downloader. Kontrollera på nytt var du vill att nya uppdateringar skall placeras på hårddisken och ändra ev. med Change-knappen.

2. Koppla upp mot Internet, om du inte har bredband och klicka sedan på plus (+).tecknet till höger om dropdown-listen "Update List". Då sker en uppdatering av fil-trädet.

3. Klicka i trädet, så att alla

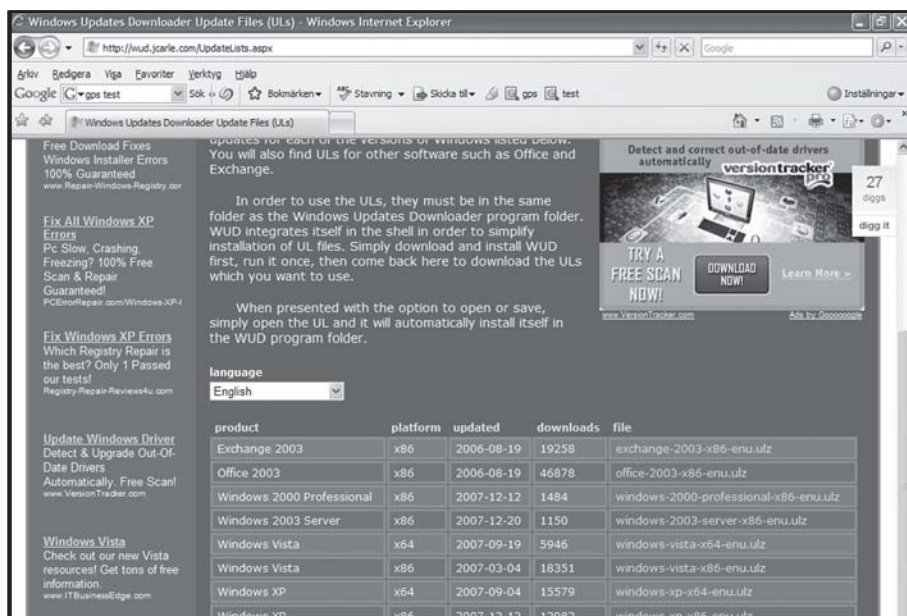

Bild 2. Väljer du English i dropdown-menyn ser skärmen ut så här.

inte se, om en nyare version finns, för den har alltid samma namn.

6. Klicka på länken "windows-xp-x86-enu.ulz".

7. Då får man välja Open eller Save to Disk.

normalt sätt i programmenyn ett program med namnet Windows Updates Downloader. Programmet har placerats i mappen C:\Program Files\WindowsUpdates Downloader. Installationen skapar också ytter-

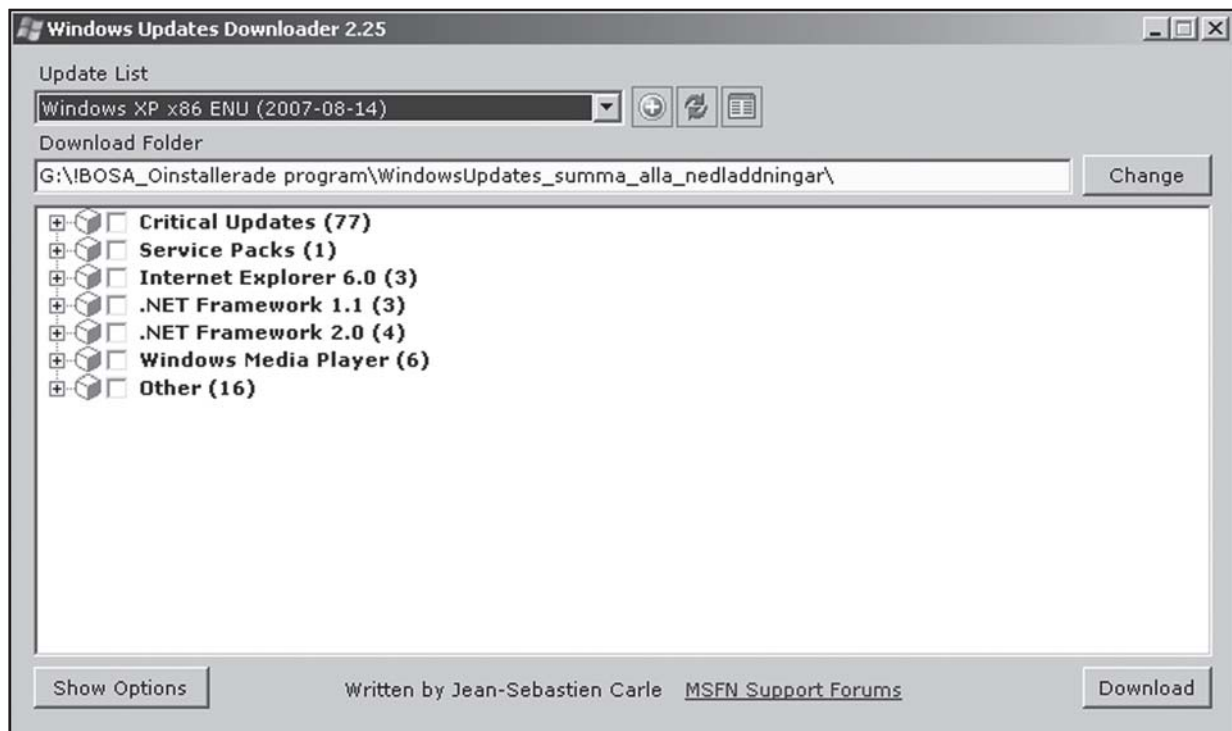

Bild 3 visar utseendet när programmet Windows Updates Downloader 2.25 är startat och när inga tidigare nedladdade uppdateringar finns i nedladdningsmappen.

uppdateringar syns. I filträdet har som synes uppdateringarna placerats i grupper, t.ex. Critical Updates, ServicePacks etc..

Se Bild 3 och 4

Notera att de uppdateringar man

tidigare nedladdat, blir grönmarkerade. Klicka i rutan för dem som är nya, vilket innebär att dessa kommer att nedladdas, när knappen Download klickas.

4. När du gjort dina val, klicka på

Download knappen och vänta tills alla uppdateringar nedladdats. OBS! Det tar nästan 1 minut, innan man kan se att någon nedladdning påbörjats, så hav tålamod!

När nedladdningarna pågår visas

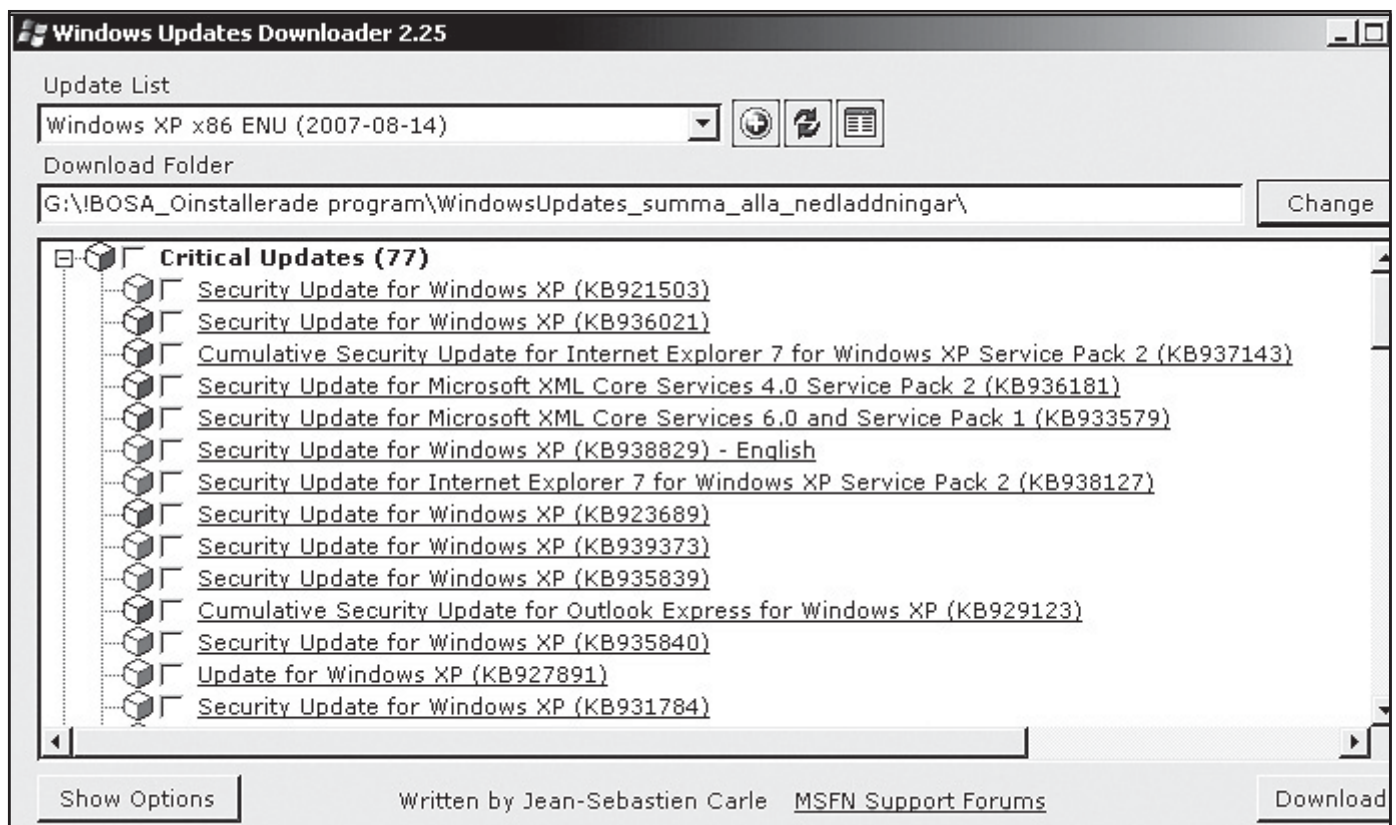

Bild 4 När man kopplat upp sig kan det se ut så här., där alltså de uppdateringar, som har en grön kub (här grå), redan fanns i min nedladdningsmapp

en ”termometer” tillsammans med uppgifter om uppdateringsfilens namn och storlek.

För den, som redan har en del uppdateringar nedladdade och installerade, gäller det att organisera sina nerladdade uppdateringar.

Förslagsvis bör man nog skapa flera mappar, så man kan hålla isär redan installerade och endast nedladdade.

Det fanns för Windows XP, när detta skrevs i augusti 2007, 77 s.k. Critical Updates.

Bild 3 visar utseendet när programmet Windows Updates Downloader 2.25 är startat och när inga tidigare nedladdade uppdateringar finns i nedladdningsmappen.

När man kopplat upp sig kan det se ut som i Bild 4., där alltså de uppdateringar, som har en grön kub, (här är dom gråa) redan fanns i min nedladdnings-mapp.

Om vi ögon blick hoppar över till Office 2003, så ser skärmen ut som i Bild 5

Här visas alltså i dropdown-listen namnet ”Office 2003 x86 ENU (2006-08-19)”, vilket innebär att detta skript

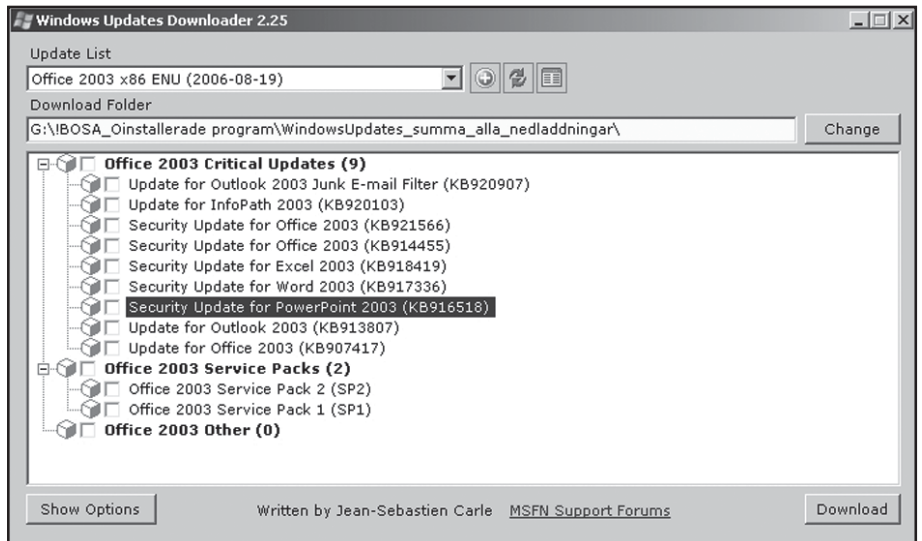

Bild 5 I office 2003 ser skärmen ut så här

används. Datumet 2006-08-19 innebär endast att själva skriptet är från detta datum.

I fältet Download Folder står samma mapp som för XP, men detta måste du ändra, så att inte uppdateringar för XP blandas med uppdateringar för Office 2003.

I detta fall har alltså inga uppdateringar för Office 2003 tidigare nedladdats, eftersom alla kuber framför respektive uppdatering är vita.

Om vi sedan hoppar tillbaka till Windows XP, svensk version, så finns inte lika många Microsoft-program för nedladdning, som för engelsk version. Då ser skärmen ut som här nedan.

Bo Saltorp

Bild 6 Så här ser skärmen ut med svensk text

Ta kontroll över din SPAM - del 3

spamkarantän och andra procmailprocesser

Efter att ha följt diskussionen i ABC-KOM det senaste halvåret, kan jag konstatera att trots föreningens grålistning, får många medlemmarna fortsatt en hel del oönskad e-post i sina brevlådor.

Själv har jag oftast bara 2-3 spam i veckan, tack vare en kombination av grålistningen och det procmail-skript jag har beskrivit tidigare i ABC-bladet.

Javisst, 5-6 ggr per månad så filtreras riktiga brev som spam, men med den metod med roterande backup-brevlådor och med lådorna definierade i webmailen, kan jag snabbt gå tillbaka ett antal dagar via denna och flytta de "falska positiva" tillbaka till inboxen. En check som tar ca 2 minuter per dag, samtidigt som jag hanterar min vanliga post.

Iof kan en längre bortvaro, utan webmailaccess ge problem, men det är sällan det händer.

Kontentan är att pga grålistningen och filtret är spam inte längre något problem. Spam är numer något jag har svårt att identifiera mig med, trots att jag sedan 2002 lagt åtskilligt med tid på att bekämpa spam och utveckla antispammetoder.

Samma situation är det på arbetet, den tjänst vi köper av Symantec gör spammen i stort sett osynliga. Tyvärr är detta troligtvis bara en övergående fas. Vi måste räkna med att spammarna hittar vägar runt grålistning, varvid problemet kommer att öka igen och vi behöver nya metoder.

I denna artikel kommer jag att beskriva lite om hur en sådan lösning skulle kunna se ut.

I de två tidigare artiklarna, visade jag hur jag lagt upp mitt procmailrc-skript och hur man med av shellskript cirkulerar av de ingående extrabrevlådorna.

Men jag nämnde också att man kan få procmail att göra mera med shellskripts, att bli effektivare än de inbyggda komandona tillåter.

Nu när bladet "återuppstått" och snabbt behöver artiklar, tänkte jag att vi kanske kunde gå lite överkurs och se på hur det skulle kunna se ut.

- procmails innersta

Grunden man måste komma ihåg, när man jobbar med procmail, är att programmet är binärt. Dvs inte binärt i formen av att datorprogram är binära, utan att dess regelstruktur är binär. Antingen uppfylls en regel och "kontrollobjektivet" utförs eller så händer inget alls. Det finns inga mellanlägen, inga riktiga "if-else if-else" kontroller eller liknande. Man bör se procmail som en serie med enkla "if-tester" med en möjlighet till ett "else".

I senaste artikeln hade jag med en korrektion för något jag kallade Stock/Stockholm-"spam", att skilja mellan aktier [stock] och Stockholm. Denna var som gjort som en "if-else" :

```
=====
:0 :
* .*stock
{
:0 # "If" text innehåller Stockholm, gör inget
* .*Stockholm
{ }
:0 E      # "Else" menas stocks (aktier), dumpa
i svarta hålet
$SPAM
}
```

Vi fångar alla problematiska brev med textsträngen "stock" som huvudregel. Sedan sker valet. Krull-paranteserna anger vilka två regler som ingår i vår fejkade "if-else"-sats. Om texten är "Stockholm" görs inget, men om det är "stock" så ses det som spam och går i soporna. Den uppmärksamme ser genast, att om någon skriver "över stock och sten" så uppfylls ju också spamvillkoret. Detta är en brist vi har svårt att göra något åt, eventuellt att man med en nestad "Else" gör en ny "if-else"-test på om brevet innehåller "ÅÄÖ".

Ni vet väl att lokalen i Alvik är öppen för oss medlemmar på tisdagskvällarna.
För mer information kontakta
kansli@abc.se eller ring: 08-801725
(Säkrast på tisdagskvällarna)

```

:0 :
*.*stock
{
:0 # "If" text innehåller Stockholm, gör inget
*.*Stockholm
{ }
:0 E # "Else" menas stocks (aktier), dumpa i
svarta hålet
{
:0 # "If" text innehåller ÅÄÖ
*.*(Å|Ä|Ö|å|ä|ö)*
{ }
:0 E # "Else" så är det stocks
$SPAM
}
}

```

Som synes blir det lite oöverskådligt. Men om vi nu hade ett program som testar för både "Stockholm" och ÅÄÖ och som svarar med att returnera ett binärt svar (true/false), kan vi genom den enkla

if-else-sättningen styra procmail så att om villkoret gäller, är det spam annars en svensk text med Stockholm eller en stock.

Standardretursvar inom Unix är 0 (TRUE) för OK och 1 (FALSE) om det är fel. Om vi får TRUE, får procmail fortsätta processeringen även efter if-testen, annars dumpar vi brevet som spam.

Vi måste alltså göra ett skript som kan göra denna test. Enklast är att använda "grep"-kommandot. Om vi vill ta reda på om det står "Över stock och sten", ser testen ut som 'grep "stock" | grep "[ÅÄÖåäö]"'. Men varför göra två tester? Vad vi vill testa är om en text med ordet "stock" också har ÅÄÖ, en sk "OCH"-test.

Tyvärr supporterar inte den version av grep, extended grep eller egrep OCH-test, bara "EL-LER"-tester, 'egrep "stock|[ÅÄÖåäö]"', dvs. den hittar texten om det står stock eller om den innehåller ÅÄÖ, men inte om texten innehåller båda. En annan brist med grep i detta fall är att den arbetar radvis, men för det goda exemplet skull bryr vi oss inte.

Ett fungerande skript skulle kunna se ut som:

```
#!/bin/sh
```

```

ENGSW="`cat - | grep -i \"stock\" | grep -i
\"[ÅÄÖåäö]\"`"
if [ "$ENGSW" = "" ]
then
    #engelsk text, stock = aktie
    return 1
else
    #svensk text
    return 0
fi

```

Vi kan kalla vårt lilla program för "swedish analyzer" eller i god Unix-tradition, "swz".

Även om "swz" är enkelt, finns några saker att förklara. ENGSW är en skalvariable, i vilken vi sparar resultatet av våra. testkommando.

Det är något som fungerar iom att Unix-skal tillåter exekvering av kommandon i textsträngar. Det är formatet "'kommando(n)'" som tillåter detta, där '<'>' är det skiftade citattecknet som finns till vänster om backspace tangenten, inte det vanliga enkelcitatet, som delar tangent med '<*>'. "cat -" anger att vi läser från standard in, stdin, vilket jag nämde i förra artikeln.

Vi skall senare se på varför. Därefter kommer de två grep-testerna. "-i" betyder aatt vi bryr oss inte om stora eller små bokstaver i texten, alla är lika. "return" är hur vi svara tillbaka med ett värde om det är sant eller falskt. I ett språk som C, skriver man bara TRUE eller FALSE, de finns definierade som värden in språket.

För att utnyttja "swz" i procmail, gör vi bara regeln:

```

:0 b # finn brev med bilder i
* ^.*\gif
{
:0 # If, testa och om inget spam eller
# virus returneras 0, gör inget
| $HOME/bin/swz
{}
:0 E # else, annars släng brevet
/dev/null
}

```

min blir 1200 sek, det är så länge stoppar vi körningen av skriptet. Efter denna tid hoppas vi på att listorna vi använder kommer att ha aktuellt material.

Jag nämnde vidare, att Vi använder två spärrlistor. Vi sparar ner dem en temporärfil, en fil som tidigare namngivits med att lagra filnamnet i en skalvariabel. TMP_LIST innehåller strängen "\$HOME/tmp/spamlst.\$\$" och filens namn blir "/home/m8827/tmp/spamlst.25408", där 25408 (=\$\$ i skriptet) är det Unix-processnummer Earnestskriptet fick när det startade.

Detta är helt enkelt ett sätt att skilja på olika processers temp-filer.

Temporär-filen genereras med ">" och vi lägger till lista 2 med ">>". De flesta bör känna igen detta från DOS bat-filer.

Efter det listar vi temp-filen, resultatet körs genom "sort" och dubletter tas bort med "uniq". Med "grep" ser vi om den URL vi vill testa finns med i den sammanslagna listan. Som med \$URL definieras kommandoraden i en textsträng för en shellvariabel, så kommer att innehållaresultatet av körningen.

Vi testar sedan variabeln i en if-sättning, där vi ser på om den är tom, dvs "grep" fann inte någon matching, eller om URL:en fanns i listorna och URL:en var en spam-url. De flesta, som skrivit eller läst om Unixskript, ser att det finns ett kortare sätt att skriva denna test på: ["\$LISTCHK != ""] && MODE="DELETE" men min erfarenhet är att om man sällan skriver shellskript tar det längre tid att förstå vad man gjort när man senare läser koden. Klassisk progamskrivning ger bättre läsbarhet efter några år, så jag väljer en klassisk if-sättning.

Lägg också märke till att "grep":s söksträng, "\$URL", har citattecken och att dessa har <> före sig. Detta för att inte bryta hela kommandolinjen. Denna definieras som text mellan två efterföljande dubbelcitattecknen. Kombinationen \" gör att shellet hanterar de ingående kommandonas citattecken, utan att dessa kolliderar med hela strängdefinitionen. Vi såg detta också i "swz"

Om ett skript går fel, så är det oftast för att man bommat på denna simpla detalj!

Om vi fortsätter nedåt, SURBL's tjänst är en väldigt enkelt tjänst. Man tar den misstänkta URL:en och lägger till SURBLs domännamn samt använder DNS-kommandot "nslookup" för att testa resultatet.

Om vi har URL:en "www.gogodidask.nu", som misstänks var en spamweb, blir vår test "nslookup gogodidask.nu.multi.SURBL.org". Om svaret (returnerat IP-nummer) startar på 127.0.0,

så är gogodidask en spammare, annars är den en vanlig domän. SURBL har flera listor, men jag väljer den som innehåller alla olika undergrupper, multi.

Sluttesten blir på om 127.0.0 returnerades eller om teststrängen var tom samt om MODE tidigare definierats till DELETE eller inte. Om förra testen gav DELETE, utförs inte kommandot.

Det kan diskuteras om denna sista test behövs eller ej, men jag tog med den för att visa hur man gör en skripttest med två olika villkor. En del skulle troligen göra en mera avancerad "if then" - "elif then" - "else" - "fi" test, men för oss är det överkurs.

- Skriptet

Så såg Earnest karanten ut i stora drag. För att göra en enkel spamkarantän till procmail, en sista utväg att plocka oönskad spam, kan samma process användas, men vi måste lägga till ett sista villkor. Efter de två testerna, måste vi se om MODE=DELETE eller om MODE är något annat. Det skulle kunna se ut så här:

```
=====
.....
    if [ "$SURBLCHK" != "" -a "$MODE" !=
"DELETE" ]
    then
        MODE="DELETE"
    fi

# Ge procmail ett val
if [ "$MODE" = "DELETE" ]
then
    return 1 # Returnera FALSE
else
    return 0 # Returnera TRUE
fi
=====
```

Returnkommandot avslutar skriptet och sänder tillbaka en 0:a eller 1:a beroende på om brevet skall tas bort eller ej. Som jag tidigare nämnde vill vi ha 0 som OK, för då fungerar procmail-regeln som när vi gjorde den för "paz", men där vi byter ut "paz" mot vår karantän. Låt oss kalla den för "sptst", "spamtest".

Här ser vi varför vi måste ha "cat -" först i ENGSWE-raden, procmail sänder brevet via en sk

pipe in i "swz", stdin, vilken vi alltså måste kunna läsa för att få texten. Notera att jag lagt "swz" i mitt eget bin-katalog. Om jag inte anger detta, finner procmail inte skriptet.

Som sagts tidigare, får vi en etta tillbaka, ja då har vi ett spam och brevet kan slängas i soptunnan. De brev som passerar, testas vidare av efterföljande regler, det kan ju finnas andra spamvillkor som uppfylls.

Detta är ett mycket enkelt exempel och det kan diskuteras hur bra det är mot den nestade versionen av "Else", men övningen får tjäna som en introduktion till hur man kan använda externa program i procmail. Man kan också eventuellt kunna tänka sig pdf-filter, med hjälp av Ghostscript mm, som i ett shellskript ser på pdf-spam. Pdf-spam verkar dock ännuvara i sin linda.

- Earnest eller hur man gör en karantän

Men vad gör vi den dagen grålisting slutar fungera? I de tidigare artiklarna nämnde jag min egen spamlösning, Earnest.

Denna hade en mycket effektiv funktion som jag saknar i andra antispamlösningar, en karantän.

För att rekapitulera, våren 2005 när spammen ökade kraftigt, från ca 60-70 per dag till över 250, hade min huvudblocklista, SURBL, extremt svårt att hinna. Spammarna använde "burst", dvs mycket spam på kort tid, med flera olika URL:er i sig. Dessa URL:er hade en levtid över någon timme, innan de byttes.

Samtidigt behöved SURBL ca 40-60 minuter att få in de nya URL:erna.

Trots att jag hittade två honeypot-listor, vilka i nästan realtid extraherade och sände ut nya misstänkta URL:er hjälpte det inte. Även dessa hade viss eftersläpning, om än en kortare sådan.

Lösningen fick bli att de brev som inte passade whitelistan eller reglerna, fick vila i 20 minuter innan en sista extra analys gjordes mot en kombinerad test av SURBL och de två listorna.

Det fungerade. Dessa 20 minutrarna gjorde att de 250 spammen bara blev till 2-3 per dag.

Min gissning är, om funktioner som autentisering, massutskickspärrar och grålisting slutar fungera, är karantän ändå rimliga lösning. De flesta användare har sannorlikt inget problem med en sådan försening, speciellt om den kombineras med en whitelist.

Nu var Earnest ett komplicerat skript på över 1000 rader samt med en hel del externa subprocesser, så vi kommer inte att se på det i sin helhet.

Enkelt uttryckt såg själva karantänen ut så här:

```
===== Earnest karantän =====
# Hämta URL ur brev
URL="" grep \"http:\" $TST_MAIL | sed
\"s#http://##g\" | cut -d\"/\" -f1\"
# Låt skriptet stå still i 20 min
sleep 1200

# Hämta listorna
curl http://domän/lista1 > $TMP_LIST # hämta
lista
curl http://domän/lista2 >> $TMP_LIST # hämta
lista2

# dra ut unika URL:er (domän, inte filer)
# checka med grep om våran URL är med
LISTCHK="" sort $TMP_list | uniq | grep
\"$URL\"

# Om $LISTCHK inte är tom, var vår med
# Brevet är spam
if [ \"$LISTCHK\" != \"\" ]
then
MODE=\"DELETE\"
fi

# Gör en sista test mot SURBL
SURBLCHK="" nslookup
$URL.multi.SURBL.org | grep \"127.0.0\"

# Om $SURBLCHK inte är tom, var vår med
# Brevet är spam
if [ \"$SURBLCHK\" != \"\" -a \"$MODE\" !=
\"DELETE\" ]
then
MODE=\"DELETE\"
fi
.....
```

Visste ni att...

Spam kan betyda flera saker
 Önskad e-post
 En sketch av Monty Python
 En köttkonserv
 Källa <http://sv.wikipedia.org>

Om vi skall förstå listan, första raden tar ut första spam-URL:en från brevet. Egentligen är det lite svårare, men vi nöjer oss med denna idé. Resultatet sparas så i skalvariabeln \$URL, på samma sätt som i "swz". Sleep är ett kommando som räknar ner sekunder. 20

.....

```
:0 :c # Testa alla kvarvarande brev
* *
{
:0 # If, testa och om inget spam
    # returneras 0, gör inget
    # Regeln står still i 20 minuter
| sptst
{ }
:0 E # else, annars släng brevet
/dev/null
}
```

.....

Det viktiga är att så få filer som möjligt hamnar här, för det har en del negativa effekter på serverresurserna, men det hör till spammen natur, att förbruka våra resurser. Jag vet inte hur mycket, men om varje medlems brevlåda har en karantän och procmail samtidigt får köra flera procmailprocesser parallellt för varje nytt brev, istället för i tur och ordning, så kan det bli en hel del.

Eventuellt bör karantänen finnas i den centrala cachen i stället, något som skulle tillåta att man har en test som ser hur många brev som har samma URL:er, något som kan indikera att det är spam.

Notera också att det skript jag visat ovan måste vara mer komplext. Jag har inte tagit hänsyn till att det kan finnas flera URL:er i breven, några för att förvilla och så det vi söker.

Vi har också fyra huvudtyper av HTML-kodning, brev med html-kod, äkta HTML-sidor och MIME base64-kodade sidor samt "HTML comment" kamouflerade brev. HTML-kodade brev är när specialbokstäver som ":"/ääö" ersätts med:

":÷åäö" eller med %-kod som "%36%36%37%38%39". "Äkta" HTML-sidor är sidor som sänds med en mailheader, medan MIME base64 inte är läsbar förrän texten konverterats tillbaka till normal text och "HTML comment" är att man lagt in "<nonsenstagg>" för att förvilla rena textfilter. Att hantera dessa utökar skriptförslag ca 3-5 gånger.

- Avslutning

Detta var min sista artikel om procmail, jag hoppas att ni läsare fått en inblick vad man kan göra med procmail, inte bara för att bekämpa spam, men även idéer för andra ändamål, som automatisk bearbetning av brev. Jag har också försökt visa lite mer om shellskript-programmering utan att göra det till en programmeringskurs. Perl, PHP mm har idag nästan helt slagit ut shellskript, vilket är lite synd, då det fortfarande är ett flexibelt verktyg.

Som en sista utveckling, för er som kör windows finns Cygwin och UnxUtils, två programpaket som ger oss bash respektive zsh samt en hel hög av Unix-kommandon.

Båda ger dessutom möjligheten att använda word, excel eller andra windowsprogram i shellskripten. Tänk er att ni får en excelfil via ftp till PC:n, ett skript öppnar filen och kör ett excelmakro i Excel.

Macro gör något samt sparar filen som en csv-fil. När Excel stängs, sänder skriptet csv-filen vidare till andra (Unix) kommandon och ut kommer en filtrerad lista. Möjligheterna är många.

Lars Magnusson <8827>

Mer om kantlinjer

Andra kantlinjer kan dyka upp när man jobbar med etikettformat. Det är en krånglig procedur som jag någon gång lyckats med, men glömt hur jag lärde mig det liksom källan till den lärdomen. Etiketterna visas i alla fall i ett rutnät som man kan åstadkomma i Word antingen via Tabell, Tabellformat, eller genom att klicka på motsvarande ikon på Verktygsfältet Standard.

Om man vill få bort kantlinjerna i en tabell eller ett etikettark gör så här:

1 Högerklicka på den kantlinje/ram man vill ha bort

2a. Välj Kantlinjer och fyllning och välj sedan åter Kantlinje därefter Ingen kantlinje.

I tabellen gråmarkeras nu kantlinjerna och kommer inte att synas på utskrifter.

2b. Om man i stället väljer Sidokantlinje så ser man på figuren till höger vilka kantlinjer som finns och kan ta bort dem helt eller delvis.

Sven Wickberg <1384>

Posttidning B

Avsändare
ABC-klubben
Box 14 143
167 14 Bromma

Begränsad Eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen på baksidan (ej adresssidan).

Test av bärbara GPS. Vilse i skogen?

Inte med hjälp av en bärbar GPS-mottagare. Testfakta har testat hur bra fem olika modeller är.
Hela GPS-testet - unik tabell.

<http://www.testfakta.se/Default.aspx?m=5768>

"Gratis" ringsignaler ska vara gratis

Ringsignalerna som skulle vara gratis kostade 45 kronor i veckan. Nu lovar Funmobil att betala tillbaka pengarna

till alla kunder som känner sig lurade.
<http://www.testfakta.se/Article.aspx?a=16657>

Så får du tillbaka dina pengar från Funmobil

Mobilsignalerna framstod som gratis, men istället fick Susanne Andersson flera räkningar. Hon är inte ensam. Testfakta har tagit reda på hur du ska

göra för att få tillbaka dina pengar.
<http://www.testfakta.se/Article.aspx?a=18053>

Angående prenumerationstjänster på mobiltelefon

ERB har mottagit en hel del samtal och anmälningar angående abonnemangstjänster på mobiltelefon. Det verkar som om många har problem med att avsluta tjänsterna. Rådet vill därför informera om att man för att avsluta en abonnemangstjänst bara behöver skriva ordet STOPP i ett SMS och skicka det till samma kortnummer som man en gång beställt tjänsten genom. Exempelvis 71234

<http://www.etiskaradet.se>

Tekniska museet "Datspel" 19 januari - 19 mars 2008

En ny utställning om historien och kulturen kring datspel i Sverige. Prova Sveriges första spel och ett axplock från de första kommersiella utvecklarna, prova på e-sport, gör ditt eget spel, sök spelindustrins rötter eller kika in bakom de svenska spelbolagens kulisser.

<http://www.tekniskamuseet.se/templates/Page.aspx?id=22175>

